

Applying a meta-combined qualitative approach to examine the criteria affecting the professional ethics of the accountant

Fatemeh Darogheh Hazrati^{*}, Maliha Mir Hosseini^{**,*}

Abstract

Ethics and professional behavior are very important for accounting. Without the acceptance and trust of users, the provision of services by accountants is futile. In general, if there is a professional ethic in a profession, that profession will thrive, otherwise, we must wait for its destruction. Therefore, the present study has been conducted with the aim of identifying and examining the criteria affecting the professional ethics of accountants. For this purpose, with the qualitative research approach and meta-hybrid tools that include weekly steps, 79 of the findings of previous researches have been systematically evaluated and analyzed. Using the Shannon entropy method, the effect coefficient of the identified criteria has been determined based on the content analysis approach. Finally, the criteria that have the greatest impact on the professional ethics of the accountant were determined. The criteria identified in this study are practical and show the importance of the professional ethics of accountants. The results of this study help to reduce the gap between theories in the field of professional ethics in accounting and the practice of professional behavior in practice.

Keywords

professional ethics, meta-combined, Shannon Entropy, Accountant Professional Ethics, professional behavior.

---

^{*}Associate Professor of Accounting Department of Accounting, Islamic Azad University, Darion Branch, Darion, Iran (Responsible Author).

Hazrati@iaudarion.ac.ir

^{**}Phd in Accounting, Islamic Azad University, Yazd Branch.
mali522@yahoo.com

به کارگیری رویکرد کیفی فراترکیب برای بررسی معیارهای مؤثر بر اخلاق حرفه‌ای حسابداری

فاطمه داروغه حضرتی،* ملیحه میرحسینی**

چکیده

اخلاق و رفتار حرفه‌ای برای حرفه حسابداری بسیار مهم است. بدون جلب اعتماد استفاده کنندگان، ارائه خدمات حسابداری بیهوده است. در مجموع، چنانچه در هر حرفه به اخلاق حرفه‌ای توجه شود، آن حرفه پیشرفت خواهد کرد، و گرنه به زودی نابود می‌شود. پژوهش حاضر با هدف شناسایی و بررسی معیارهای مؤثر بر اخلاق حرفه‌ای حسابداری صورت گرفته است. به این منظور، با رویکرد پژوهش کیفی و ابزار فراترکیب که شامل گام‌های هفت‌گانه است به ارزیابی و تحلیل نظام مند ۷۹ مورد از یافته‌های پژوهش‌های پیشین پرداخته شد و با استفاده از روش آنتروپی شانون، بر اساس رویکرد تحلیل محتوا، ضریب اثر معیارهای شناسایی شده، تعیین شد. در نهایت، معیارهایی که بیشترین تأثیر را بر اخلاق حرفه‌ای حسابداری

* استادیار گروه حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد داریون.

Hazrati@iaudarion.ac.ir

** دکتری حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد یزد.

mali522@yahoo.com

تاریخ تأیید: ۱۴۰۰/۰۹/۲۷

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۸/۰۶

دارند، معلوم شدند. معیارهای شناسایی شده در این پژوهش، کاربردی هستند و اهمیت اخلاق حرفه‌ای حسابدار را نشان می‌دهند. نتایج حاصل از این پژوهش به کاهش شکاف میان نظریات موجود در زمینه اخلاق حرفه‌ای در حسابداری و رعایت آیین رفتار حرفه‌ای در عمل، کمک شایانی می‌کند.

کلیدواژه‌ها

اخلاق حرفه‌ای، فراترکیب، آنتروپی شانون، اخلاق حرفه‌ای حسابدار، رفتار حرفه‌ای.

مقدمه

اخلاق، یکی از اجزای جدایی‌ناپذیر از زندگی انسان‌هاست و نادیده گرفتن آن به صدمات زیادی منجر شده است. در اصل، اخلاق، موضوعی است فراگیر که همه جوانب زندگی بشر را پوشش می‌دهد. رشد روزافزون جامعه بشری و پیچیدگی روابط و مناسبات اجتماعی، پیدایش حرفه‌های گوناگون را ایجاب می‌کند. تداوم حیات این حرفه‌ها به نوع و کیفیت خدماتی که ارائه می‌کنند و اعتماد و اعتباری که در نتیجه ارائه این خدمات به دست می‌آورند، وابسته است. کدهای اخلاقی ارزش‌های اصیل اخلاقی هستند که سازمان‌ها با تبیین آن‌ها، خط‌مشی اخلاقی خود را تعیین می‌کنند. اخلاق، رکن تمام حرفه‌ها و سازمان‌هاست. با توجه به اهمیت اخلاق حرفه‌ای در سازمان‌ها، اخلاق به صورت یک مسئولیت اجتماعی درآمده که موجب ارتقا و رشد منابع انسانی گردیده، بهره‌وری را افزایش داده و باعث رشد و بالندگی سازمان می‌گردد. در مجموع، چنانچه در یک حرفه اخلاق حرفه‌ای وجود داشته باشد، آن حرفه پیشرفت خواهد کرد و گرنه باید منتظر نابودی آن بود (اسکندری، ۱۳۹۱، ص ۸-۱۵).

بنابراین، امروز در تجزیه و تحلیل رفتار سازمان‌ها، توجه به اخلاق و ارزش‌های اخلاقی یکی از الزام‌هاست (تولایی، ۱۳۸۸، ص ۴۵-۶۴). جدایی مدیریت از مالکیت، حسابداران را در جایگاهی نشانده است که تزلزل اخلاقی یا حتی شبهه در رفتار آنان نه تنها بازار سرمایه را آشفته و گاه فلج می‌سازد، بلکه با ایجاد بی‌اعتمادی به درستکاری مدیران، امکان انجام فعالیت‌های مدیریت را نیز محدود می‌کند؛ از این رو، طی سال‌های اخیر، حرفه حسابداری به سمت وضع مقررات محدودکننده‌تر مانند آیین رفتار حرفه‌ای حسابداران رسمی یا قانون «ساربنز آکسلی» پیش رفته است (ثقفی و همکاران، ۱۳۸۹، ص ۷).

اگر قرار باشد صورت‌های مالی و گزارش‌های حسابداری برای تصمیم‌گیری منطقی سهام‌داران بالقوه و بالفعل، موثق و درخور استفاده باشند، باید برای حسابداران که تهیه‌کنندگان این صورت‌ها هستند، مسئولیت‌های اخلاقی تعیین شده باشد. بنابراین، لازمه این‌که حسابداران پایه‌های تغییرات و تحولات حرکت کنند، داشتن آگاهی و بصیرت کافی، شناخت ارزش‌های اخلاقی حاکم در محیط و انعطاف در قبال تحولات پیش رو است؛ چراکه موفقیت در سازمان ناشی از ایجاد و به کارگیری مدیریت اخلاق در سازمان است. اما متأسفانه در جامعه کنونی ما، در محیط کار کمتر به اخلاق حرفه‌ای توجه می‌شود، در حالی که در جوامع غربی سکولار، در حوزه دانش، شاخه‌ای با عنوان اخلاق حرفه‌ای وجود دارد. جامعه دینی ما نیازمند آن است که مؤلفه‌های اخلاق حرفه‌ای مانند دلبستگی به کار، روحیه مشارکت و اعتماد و ایجاد تعامل با یکدیگر، تعریف و برای تحقق آن فرهنگ‌سازی شود (پورعلی لاکلایه، ۱۳۹۴).

لذا با توجه به اهمیت اخلاق حرفه‌ای حسابدار و وابستگی آینده حرفه حسابداری به رهبری اخلاقی از سوی حسابداران حرفه‌ای و رهبران این حرفه و نیز وجود شکاف میان نظریات موجود در زمینه اخلاق حرفه‌ای در حسابداری و رعایت آیین رفتار حرفه‌ای در عمل، در این پژوهش سعی شده معیارهای مؤثر بر اخلاق حرفه‌ای

حسابدار در این حوزه شناسایی و بررسی شود. از جنبه‌های دانش‌افزایی و نوآوری این پژوهش می‌توان به این موارد اشاره کرد:

اول اینکه در این پژوهش برای تحلیل نظام‌مند معیارهای مؤثر بر اخلاق حرفه‌ای از ابزار متاستر (فرا ترکیب) استفاده شده است. در ادامه، نخست به بررسی و مطالعه تحقیقات مرتبط با ادبیات پژوهش پرداخته و سپس، میزان و اهمیت هر یک از عوامل مؤثر به کمک آنتروپی شانون تعیین شده است.

دوم اینکه نتایج این پژوهش می‌تواند موجب گسترش ادبیات نظری در حوزه اخلاق حرفه‌ای حسابدار در ایران شود. در نهایت، یافته‌های پژوهش برای ایجاد چارچوب یا قالبی مشخص برای معیارهای مؤثر بر اخلاق حرفه‌ای حسابدار با توجه به شرایط کشور ایران حائز اهمیت است. از این‌رو، در ادامه، شماری از مهم‌ترین پژوهش‌های انجام شده که ارتباط نزدیکی با پژوهش حاضر دارند، آورده شده است.

پیشینه پژوهش

یداللهی (۱۳۹۹) به بررسی نقش مدیریت اخلاق حرفه‌ای در حسابداری و عملکرد حسابرسی با تأکید بر جایگاه آموزش اخلاق در حسابداری و حسابرسی پرداخته و به این نتیجه رسیده است که برای توسعه و پیشبرد تفکر اخلاقی، در آموزش حسابداری برای شناسایی و برنامه‌ریزی رفتار اخلاقی، باید از طرح تازه‌ای بر مبنای اصول اخلاقی حسابداران با وجدان و الزام خود به رعایت مقررات در محیط کار استفاده شود.

فیروزبخت (۱۳۹۹) در تحقیقی با عنوان «بررسی و شناسایی ملاحظات اخلاقی در حرفه حسابداری»، ابزار مقیاس اخلاقی چندبعدی تعریف کرده است که با استفاده از این ابزار می‌توان حساسیت اخلاقی، نیت اخلاقی و جهت‌گیری اخلاقی را اندازه‌گیری کرد.

طالب‌نیا و همکارانش (۱۳۹۸، ص ۱۰۳-۱۰۷) در مقاله «پیش‌بینی پاسخ‌گویی در حسابداران رسمی بر مبنای اخلاق حرفه‌ای» با آزمون فرضیه پژوهش دریافتند که بین سطح اخلاق حرفه‌ای و پاسخ‌گویی، رابطه مثبت و معناداری وجود دارد و با افزایش میزان اخلاق حرفه‌ای، پاسخ‌گویی افزایش می‌یابد. میزان اثرپذیری پاسخ‌گویی از اخلاق حرفه‌ای، حدود ۴۸ درصد است.

ترچانی و مرتضوی (۱۳۹۸)، نقش فرهنگ سازمانی بر اخلاق حرفه‌ای را در سازمان‌ها تجزیه و تحلیل کردند. یافته‌های تحقیق نشان داد فرهنگ سازمانی و هر چهار مؤلفه آن (درگیر شدن در کار، سازگاری، انطباق‌پذیری و مأموریت) بر اخلاق حرفه‌ای تأثیر مثبت و معناداری دارند.

نمازی و رجب‌دری (۱۳۹۷، ص ۳۷-۶۴) به تدوین سوگندنامه اخلاقی حسابداران ایران همت گمارده‌اند. مطالعات آن‌ها نشان داد که از دیدگاه خبرگان، هنجارها و ارزش‌ها، بیشترین و صورت و فرم، کمترین اهمیت را دارند. بر این اساس، آنان سوگندنامه پیشنهادی برای حسابداری را ارائه کردند.

رحیمی کاکلکی و همکارانش (۱۳۹۶، ص ۷۵-۸۷)، عوامل مؤثر بر رعایت اخلاق حرفه‌ای حسابداران را شناسایی کردند و نتیجه گرفتند که سازه اجتماعی سطح تحصیلات بر ارزیابی بی‌طرفانه تأثیر ندارد، اما سازه‌های فردی سن و جنسیت اعضای جامعه حسابداران رسمی بر رعایت مؤلفه‌های اخلاق حرفه‌ای شامل بی‌طرفانه بودن، رفتار حرفه‌ای، صلاحیت و مراقبت حرفه‌ای، انسجام و وحدت رویه و رازداری تأثیر دارند.

نمازی، رجب‌دری و روستا میمندی (۱۳۹۶، ص ۲۲۶-۱۹۳)، مقاله‌های مرتبط با اخلاق حرفه‌ای حسابداری در ایران را با روش تحلیل محتوا بررسی کردند. یافته‌ها نشان می‌دهند که در ایران تاکنون به پژوهش‌های اخلاق حسابداری بسیار کم توجه شده است و در آینده باید این عقب‌افتادگی جبران گردد.

روش‌شناسی پژوهش

این پژوهش، از نظر هدف، اکتشافی است و از نظر شیوه گردآوری و تحلیل اطلاعات، توصیفی و از نوع پیمایشی است. روش پژوهش حاضر، ترکیبی از روش‌های کمی و کیفی است. در این پژوهش، ابتدا به رویکرد کیفی و سپس، به رویکرد کمی پرداخته شده است. برای پاسخ‌گویی به مسئله پژوهش، در مرحله کیفی از روش متاستز (فرا ترکیب) و در مرحله کمی برای تعیین ضریب اثر معیارهای مؤثر بر اخلاق حرفه‌ای حسابدار از روش آنتروپی شانون استفاده شد.

روش تحلیل کیفی فرا ترکیب

فرا ترکیب، نوعی مطالعه کیفی است که اطلاعات و یافته‌های مطالعات کیفی دیگر را با موضوع مرتبط و مشابه بررسی می‌کند. در نتیجه، نمونه مورد نظر برای فرا ترکیب از مطالعات کیفی منتخب و بر اساس ارتباط آن‌ها با سؤال پژوهش به دست می‌آید. فرا ترکیب مستلزم این است که پژوهشگر بازنگری دقیق و عمیقی انجام دهد و یافته‌های پژوهش‌های کیفی مرتبط را ترکیب کند. برای دستیابی به هدف پژوهش، از روش فرا ترکیب (Sandelowski, Barroso, 2007, p. 99-111) استفاده شد.

این الگو شامل هفت مرحله است که در ادامه، این هفت مرحله را شرح می‌دهیم و ابعاد مختلف روش این پژوهش را در قالب این مراحل تبیین می‌کنیم.

گام اول: تنظیم سؤال پژوهش

اولین گام متاستز (فرا ترکیب)، تنظیم سؤالات پژوهش است. برای تنظیم سؤالات پژوهش باید به موارد زیر توجه کرد:

جدول (۱): سؤالات کلی برای شروع روش فراترکیب

پارامتر	سؤال پژوهش
جامعه مورد نظر (who)	منابع مختلف شامل انواع مقالات، کتاب‌ها و پایان‌نامه‌هایی که در آن‌ها به تشریح و شناسایی معیارهای مؤثر بر اخلاق حرفه‌ای حسابدار پرداخته‌اند
هدف پژوهش (what)	شناسایی عناصر، مؤلفه‌ها و معیارهای مربوط به اخلاق حرفه‌ای حسابدار
روش انجام پژوهش (How)	بررسی آثار و منابع شناسایی و اولویت‌بندی عوامل و معیارهای مؤثر و تحلیل و دسته‌بندی مفاهیم و معیارهای شناسایی شده
بازه زمانی پژوهش (when)	تمام آثار موجود بین سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۰ میلادی (۱۳۸۰ تا ۱۴۰۰ خورشیدی) تا زمان انجام پژوهش

با توجه به موارد یادشده، سؤالات اصلی پژوهش به شرح زیر است:

- معیارهای مؤثر بر اخلاق حرفه‌ای حسابدار چیست؟
- اولویت و طبقه‌بندی معیارهای مؤثر بر اخلاق حرفه‌ای حسابدار به چه صورت است؟

گام دوم: مروری بر ادبیات به شکل نظام‌مند

در این مرحله، پژوهشگر به جستجوی ساختاری مقالات منتشر شده در مجلات علمی مختلف و معتبر داخلی و خارجی با استفاده از واژگان کلیدی مرتبط می‌پردازد. انتخاب واژه‌های کلیدی برای جستجو، ابتدا کلی است و بعد، جزئی‌تر می‌شود. به این منظور، واژگان کلیدی جدول (۲) به صورت منفرد یا ترکیبی به فارسی و انگلیسی بررسی و در نهایت، ۵۸۰ مقاله یافت شد. با استفاده از معیارهای بالا، جستجو در پایگاه‌های داده انجام شد و تمام مطالعات در دسترس، بر اساس ارتباط عنوانشان با واژه‌های کلیدی، در یک فایل صفحه گسترده جمع‌آوری شد.

جدول (۲) واژه‌های جستجو شده

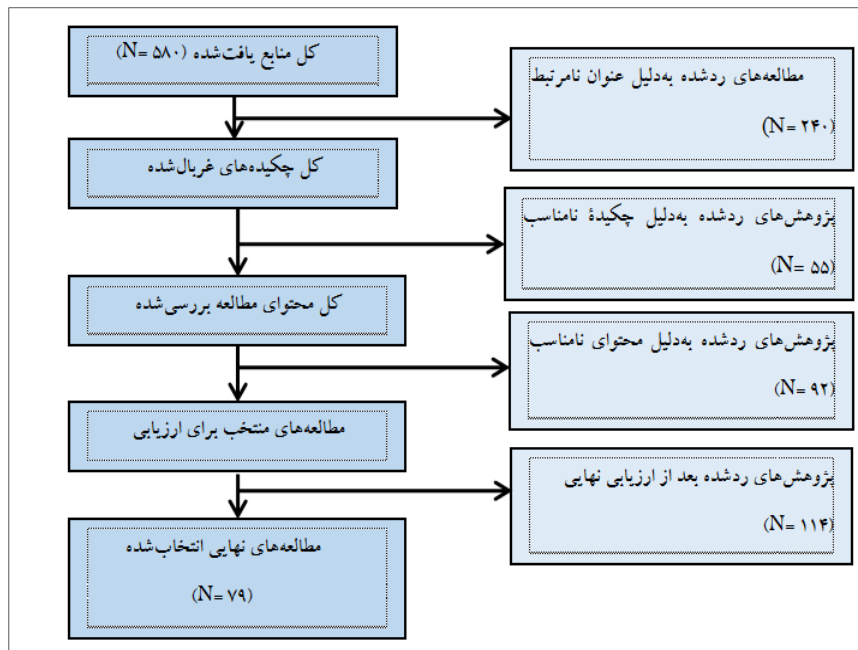
واژه‌های کلیدی	
فارسی	انگلیسی
اخلاق	Ethics
اخلاق حرفه‌ای	Professional ethics
اخلاق حرفه‌ای حسابداری	Accounting professional ethics
اخلاق حرفه‌ای حسابداری و حسابرسی	Professional ethics of accounting and auditing
معیار اخلاق	Ethical criteria

گام سوم: جستجو و انتخاب متون مناسب

در این مرحله، به بررسی تناسب موضوع مقاله‌های پیداشده با هدف و سؤال پژوهش پرداخته شد. در هر بازبینی تعدادی از مقالات حذف می‌شود. این مقاله‌ها در فرایند فراترکیب بررسی نمی‌شوند. فرایند بازبینی و انتخاب در این پژوهش به‌طور خلاصه در شکل (۱) نشان داده شده است.

با هدف افزایش کیفیت نتایج پژوهش، در این مرحله، مقاله‌های باقی‌مانده از نظر کیفیت روش‌شناختی مطالعه شدند تا مقاله‌هایی که از نظر روش‌شناختی ضعیف‌ترند، از فرایند پژوهش کنار گذاشته شوند. بر این اساس، ۵۸۰ مقاله طبق معیارهای ده‌گانه ارزیابی شدند؛ نتیجه تحلیل ساختاری و محتوایی مقالات، تأیید ۷۹ مقاله بود.

شکل (۱) فرایند بازبینی و انتخاب

ابزاری که معمولاً برای ارزیابی کیفیت مقالات استفاده می‌شود، برنامه مهارت‌های ارزیابی حیاتی نام دارد. این ابزار به محقق کمک می‌کند تا دقت، اعتبار و اهمیت مطالعه‌های کیفی تحقیق را مشخص کند. در این روش، بر اساس این ده معیار، برای هر مقاله امتیازی در نظر گرفته شده است: (۱) اهداف پژوهش؛ (۲) منطق روش؛ (۳) طرح پژوهش؛ (۴) نمونه‌برداری؛ (۵) جمع‌آوری داده‌ها؛ (۶) انعکاس‌پذیری؛ (۷) ملاحظات اخلاقی؛ (۸) دقت تجزیه و تحلیل؛ (۹) بیان روش یافته‌ها؛ (۱۰) ارزش پژوهش.

منطق‌گزینش مقالات بدین ترتیب است که پژوهشگر با اعطای امتیاز به هر یک از شاخص‌ها از ضعیف (۱) تا عالی (۵) در هر یک از شاخص‌های ده‌گانه امتیازی می‌دهد. سپس، مقالات به پنج طبقه خیلی خوب (۵۰-۴۱)، خوب (۴۰-۳۱)، متوسط (۳۰-۲۱)، ضعیف (۲۰-۱۰) و خیلی ضعیف (۱۰-۰) دسته‌بندی می‌شوند. در این

پژوهش، مقالات یافته‌شده، با این روش بررسی شدند که نتایج امتیازدهی بر اساس برنامه مهارت‌های ارزیابی حیاتی به شرح جدول (۳) است.

جدول (۳) فهرست مقالاتی که با استفاده از برنامه مهارت‌های ارزیابی حیاتی، ارزیابی شدند

کد مقاله	نویسنده و سال	کد مقاله	نویسنده و سال	کد مقاله	نویسنده و سال
C01	یداللهی (۱۳۹۹)	C24	پورحسن (۱۳۹۷)	C47	حاجیها و رجب دری (۱۳۹۶)
C02	شفیعی نیا و همکاران (۱۳۹۹)	C25	محمدی و خوزین (۱۳۹۷)	C48	عبدلی و ابراهیمی (۱۳۹۶)
C03	فیروزبخت (۱۳۹۹)	C26	نمازی و رجب دری (۱۳۹۷)	C49	عاطفی و برزگر (۱۳۹۶)
C04	احمدی و نظری پور (۱۳۹۹)	C27	دریایی و عزیزی (۱۳۹۷)	C50	حیاتی و همکاران (۱۳۹۶)
C05	زارعی و کاظمی (۱۳۹۹)	C28	فخاری و رجب دری (۱۳۹۷)	C51	سپاسی و حسنی (۱۳۹۶)
C06	فریادی (۱۳۹۸)	C29	دارابی و همکاران (۱۳۹۷)	C52	رجب دری (۱۳۹۶)
C07	امانی و همکاران (۱۳۹۸)	C30	درخشان مهر و همکاران (۱۳۹۷)	C53	رحیمی کاکلکی و همکاران (۱۳۹۶)
C08	بیرجندی و همکاران (۱۳۹۸)	C31	میرقادری (۱۳۹۷)	C54	نمازی و رجب دری و روستامیمندی (۱۳۹۶)

نویسنده و سال	کد مقاله	نویسنده و سال	کد مقاله	نویسنده و سال	کد مقاله
لاری دشت بیاضی و همکاران (۱۳۹۶)	C55	فرزین و همکاران (۱۳۹۷)	C32	معینی کیا و همکاران (۱۳۹۸)	C09
حاجیها و رجب دری (۱۳۹۶)	C56	بزرگ اصل و همکاران (۱۳۹۷)	C33	طالب نیا و همکاران (۱۳۹۸)	C10
حیدرپور و رجب دری (۱۳۹۶)	C57	کرشاهی و همکاران (۱۳۹۷)	C34	درخشان مهر و همکاران (۱۳۹۸)	C11
خیاط مقدم و طباطبایی نسب (۱۳۹۵)	C60	نمازی و رجب دری (۱۳۹۷)	C35	نوبخت (۱۳۹۸)	C12
نمازی و رجب دری (۱۳۹۶)	C61	رحمانی و همکاران (۱۳۹۷)	C36	رؤیایی و همکاران (۱۳۹۸)	C13
رجب دری و همکاران (۱۳۹۵)	C62	علیزاده و همکاران (۱۳۹۷)	C37	فخری و حاجیها (۱۳۹۸)	C14
فرزین و همکاران (۱۳۹۵)	C58	سعیدی و همکاران (۱۳۹۷)	C38	احمدی و همکاران (۱۳۹۸)	C15
صالحی (۱۳۹۵)	C59	گلی و همکاران (۱۳۹۷)	C39	قشقایی و بیگلر (۱۳۹۸)	C16
RamziBenkraïema et al (2021)	C63	برادران حسن زاده و همکاران (۱۳۹۷)	C40	ترچانی و مرتضوی (۱۳۹۸)	C17

نویسنده و سال	کد مقاله	نویسنده و سال	کد مقاله	نویسنده و سال	کد مقاله
Tamara Poje et al (2021)	C64	طالب نیا و رجب دری (۱۳۹۶)	C41	فانی مقدم و غفوریان شاگردی (۱۳۹۸)	C18
Jakob Mökander et al (2021)	C65	نمازی و رجب دری و روستا (۱۳۹۶)	C42	نمازی و رجب دری (۱۳۹۸)	C19
Baker (2021)	C66	بهشتی و رؤیایی (۱۳۹۶)	C43	عناستانی و عقیقی (۱۳۹۸)	C20
Andrea Saltelli (2020)	C67	بنی مهد و گل محمدی (۱۳۹۶)	C44	صمدی و اسلامی مفیدآبادی (۱۳۹۸)	C21
Donald et al (2021)	C68	رحمانی و رجب دری (۱۳۹۶)	C45	عاقلی و همکاران (۱۳۹۸)	C22
Daza et al (2020)	C69	ابراهیمی رومنجان و همکاران (۱۳۹۶)	C46	اکبری و همکاران (۱۳۹۷)	C23
Vander kolk (2018)	C76	Ismail et al (2018)	C73	Remišová et al (2019)	C70
West et al (2018)	C77	Zoran Todorović (2017)	C74	Nurlita Haeridistia et al (2019)	C71
Kertarajasa et al (2019)	C78	Dow et al (2018)	C75	Roger et al (2018)	C72
				Hunt (2019)	C79

در این پژوهش، کدهای استخراجی ارزیابی شده است. وضعیت کدگذاری محقق اول و دوم در جدول و نتایج تحلیل‌های حاصل از نرم‌افزار آماری spss در جدول (۵) نشان داده شده است.

جدول (۴) متقاطع کدگذار اول و دوم

		نظر کدگذار دوم		مجموع کدگذار اول
		بله	خیر	
نظر کدگذار اول	بله	۷۴	۳	۷۷
	خیر	۲	۰	۲
مجموع کدگذار دوم		۷۶	۳	۷۹

جدول (۵) مقادیر اندازه توافقی

عدد معناداری	مقدار	
۰/۰۰۱	۰/۸۷۴	کاپای مقدار توافق
	۷۹	تعداد موارد

گام چهارم: استخراج اطلاعات مقالات

در فراترکیب پژوهشگر به‌طور پیوسته مقالات منتخب و نهایی شده را به منظور دستیابی به یافته‌های درون محتواهای مجزایی که در آن مطالعات اصلی و اولیه انجام شده‌اند، چند بار مطالعه کرده است. برای دسته‌بندی اطلاعات مقالات می‌توان جدولی تهیه کرد که داری ستون‌های نویسندگان مقاله، سال انتشار و... باشد (دیانتی، ۱۳۹۸). جدول (۶)، خلاصه‌ای از اطلاعات استخراج شده را نشان می‌دهند.

جدول (۶) نمونه ای از استخراج مولفه ها

کد مقاله	مؤلفه‌های استخراج شده
C63	گزارش‌دهی صحیح، وجدان کاری، پیروی از قوانین سازمان، همکاری، کار گروهی و درستکاری

گام پنجم: تجزیه و تحلیل یافته‌های کیفی

گام پنجم در روش متناسنتز، تجزیه و تحلیل و ترکیب یافته‌های کیفی پژوهش است. در این پژوهش، ابتدا تمام عوامل استخراج شده از مطالعات به‌عنوان کد در نظر گرفته می‌شود و بعد، با در نظر گرفتن مفهوم هریک از کدها، آن عوامل در مفهوم مشابه می‌شوند؛ سپس، مفاهیم مشابه در مقولات تبیین کننده دسته‌بندی گردید تا بدین ترتیب، محورهای تبیین کننده عوامل مؤثر در ارائه اخلاق حرفه‌ای حسابدار در قالب مؤلفه‌های اصلی پژوهش شناسایی شوند.

مؤلفه‌های فردی بیانگر ویژگی‌هایی است که برای رسیدن به نقطه مطلوب در سازمان، وجود آن در روحیه فردی و شخصیت حسابدار ضروری است؛ به بیان دیگر، اخلاق فردی، مسئولیت‌پذیری شخصی است، در برابر رفتار فردی که یک حسابدار از خود نشان می‌هد. مؤلفه‌های اجتماعی به مواردی اشاره دارند که وجود آن‌ها برای ارتباط اجتماعی مطلوب حسابدار در راستای اهداف سازمان، در روحیه و اعمال وی ضروری است. مؤلفه‌های سازمانی به گونه‌عمومی شامل موارد مرتبط با موضوع‌های مالی و اقتصادی است و ویژگی‌های منحصر به فرد حسابدار را در سازمان تشریح می‌کند.

مؤلفه‌های حرفه‌ای گرایبی بیشتر شامل معیارهایی است که حسابدار باید در زمینه فعالیت حرفه‌ای خود در سازمان رعایت کند و نشان‌دهنده مسئولیت حسابدار در قبال

حرفه است. مؤلفه‌های محیطی بیانگر مواردی است که رعایت آن برای حفظ محیط پیرامونی و توسعه پایدار سازمان ضرورت دارد و حسابدار نیز به منزله یک عنصر مهم در سازمان می‌تواند در راستای رسیدن به آن اهداف گام بردارد. دلیل اصلی توجه به عوامل محیطی اهمیت نظریه مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها و توجه به محیط پیرامونی و مباحث روز حسابداری است. در جدول زیر، مقوله‌های اصلی و فرعی حاصل از تحلیل کیفی ارائه می‌گردد:

جدول (۷) مقوله‌های اصلی و کدهای مربوط به آن

مقوله	کد اولیه	منبع
فردی	عدم تعصب	C11-C19-C17-C23-C40-C52-C8-C63-C69-C79
	رعایت حیا و شرم و عفت	C11-C19-C30-C64
	اخلاص	C6-C9-C38
	هدف‌گرایی	C6-C13-C31-C32-C35
	شجاعت	C9-C37-C53
	ساده‌زیستی	C1-C2-C3-C4-C5-C6-C8-C19-C55-C47-C70
	ایمان و توکل به خدا	C1-C3-C5-C7-C14-C22-C47
	تعقل و تدبیر	C5-C7-C10-C16-C18-C26-C29-C30-C38-C41-C45-C46-C50-C55
	پرهیز از جانبداری	C2-C4-C11-C12-C13-C20-C22-C27-C31-C32
	پرهیز از حرص و طمع	C3-C7-C10-C16-C18-C26-C29-C30-C38-C41-C45-C46-C50-C55
	پرهیز از اسراف و تبذیر	C38-C48-C59-C62
	پرهیز از شتاب و کاهلی بی‌دلیل	C6-C17-C36-C43

منبع	کد اولیه	مقوله	
C17-C18-C25-C28-C30-C44-C48-C50-C51-C54-C55	تعادل در خوش بینی و بدبینی		
C1-C11-C33-C68	متانت و استقامت		
C1-C11-C15-C19	درستکاری		
C1-C11-C12-C19-C28-C36	حسن تدبیر		
C1-C40-C41-C11	فروتنی		
C5-C6-C16-C22-C27-C32	تطابق کردار با گفتار		
C1-C41-C63-C67-C70	قاطعیت		
C1-C11-C21-C25	صداقت		
C44-C47	احتیاط و دوراندیشی		
C1-C2-C5-C7-C9-C10-C11-C15-C40-C41	مهار خشم		
C4-C11-C70-C73	پرهیز از حسادت		
C32-C38-C40-C44	آگاهی مستمر و درک پیشرفت های فنی		حرفه ای
C1-C2-C40-C44	ارائه اطلاعات به طور منصفانه		
C1-C3-C5-C6-C16-C22-C27-C32	ارائه به موقع اطلاعات		
C1-C3-C7-C12-C16-C43	اطمینان دهی		
C1-C2-C6	اعتباربخشی		
C11-C14-C17	اعمال روش های غیرسوگیرانه		
C1-C2-C5-C9	انصاف در عمل		
C3-C4-C8-C18	دقت کافی در تهیه اطلاعات		
C1-C2-C6-C56-C7-C63-C68-C74	پرهیز از خودبینی		
C10-C17	پرهیز از دستکاری و حذف اطلاعات		
C1-C2-C5-C9	پرهیز از رشوه دادن و رشوه گرفتن		
C16-C19-C28	پرهیز از افشای اطلاعات محرمانه		

منبع	کد اولیه	مقوله
C8-C17-C20-C22	پرهیز از پیش‌داوری	
C14-C22-C29	پرهیز از فساد	
C17-C18-C26	پرهیز از قبول هر نوع هدیه، احسان و دلسوزی	
C1-C9-C16-C33	جلوگیری از نفوذ نابجای دیگران در قضاوت‌های حرفه‌ای	
C1-C18-C21-C35	تردید حرفه‌ای	
C15-C27	رعایت الزامات اخلاقی حرفه	
C26-C28-C31	رعایت قوانین و مقررات حرفه	
C10-C17-C23-C59	رعایت رفتار حرفه‌ای	
C16-C18-C22-C27	انسجام و وحدت رویه	
C9-C21-C36-C48-C53-C70	حفظ استقلال حرفه‌ای	
C1-C2-C6	حسن سابقه در سنوات خدمتی	
C10-C17	حفظ حیثیت حرفه‌ای	
C1-C2-C5-C9	حفظ منافع عمومی	
C13-C16-C22	حفظ و رعایت جوانب کار	
C17-C25-C30	تعهد و وفاداری	
C1-C11-C15-C19-C65-C68	شفافیت در ارائه اطلاعات	
C18-C47-C48-C49	داشتن دید بلندمدت	
C13-C35	تلاش برای ارتقای دانش و مهارت حرفه‌ای	
C4-C18-C27	صلاحیت و مراقبت حرفه‌ای	
C1-C10-C15-C26	سازگاری	
C15-C27	صبر و حوصله	
C26-C28-C31	وجدان کاری	
C11-C19-C39-C41	آراستگی ظاهری	

منبع	کد اولیه	مقوله
C21-C27-C66	نوع دوستی	
C18-C22-C30-C35	صراحت در بیان	
C10-C17-C23	عمل به نظام شایسته‌سالاری	
C1-C11-C18-C29	پشتکار و جدیت	
C1-C4-C6-C8-C16	همدلی و هم‌زبانی	
C19-C21-C25-C33	قدرشناسی	
C16-C20-C27-C33	اعتماد آفرینی	
C1-C11-C12-C19-C28-C36	احترام متقابل	
C1-C11-C28-C33	از خود گذشتگی	
C1-C40-C41-C11	استفاده از مشورت	
C50-C51-C52-C55	انتقاد پذیری	
C40-C56-C59-C61	پاسخ‌گویی	
C25-C49-C54-C58-C70	پرهیز از آزار دیگران	
C56-C63-C66-C69-C70-C75	پرهیز از دادن نسبت‌های ناروا	
C11-C19-C39-C41	پرهیز از تجسس در رفتار دیگران	
C11-C19-C17-C23-C40-C52-C8-C63-C69-C79	ترویج رقابت سالم	
C11-C19-C30-C64	تفویض اختیار	
C6-C9-C38	تلاش برای جبران اشتباهات	
C6-C13-C31-C32-C35	توجه به کرامت و شأن انسانی	
C9-C37-C53	حسن خلق و خوش‌رویی	
C1-C2-C3-C4-C5-C6-C8-C19-C55-C47	حفظ حریم خصوصی افراد	
C44-C47	حق‌طلبی	
C1-C2-C6	علاقه به کار	
C1-C5-C38-C49	رعایت عدالت	
C1-C11-C28-C33	وفای به عهد	

منبع	کد اولیه	مقوله
C1-C11-C28-C33	عفو و گذشت	
C1-C3-C39-C57-C66	پرهیز از گزافه‌گویی	
C1-C40-C41-C11	خودباوری	
C1-C3-C5-C7-C14-C22-C47	واقع‌بینی	سازمانی
C3-C7-C10-C16-C18-C26-C29-C30-C38-C41-C45-C46-C50-C55	هماهنگی با اهداف سازمان	
C2-C4-C11-C12-C13-C20-C22-C27-C31-C32	نظم و برنامه‌ریزی	
C5-C7-C10-C16-C18-C26-C29-C30-C38-C41-C45-C46-C50-C55	مشارکت در تصمیم‌گیری‌های سازمان	
C38-C48-C59-C62	ارائه خدمات در بالاترین سطح ممکن	
C9-C17-C36-C43-C59	استفاده از تجربه و انتقال آن	
C5-C7-C10-C16-C18-C26-C29-C30-C38-C41-C45-C46-C50-C55	امانت‌داری	
C1-C40-C41-C11	بی‌طرفی	
C17-C18-C25-C28-C30-C44-C48-C50-C51-C54-C55-C58-C9-C60-C73	پرهیز از سوءاستفاده از اموال و اطلاعات سازمان	
C1-C3-C39-C57-C66	تسلط به قوانین و مقررات مرتبط	
C1-C11-C18-C29-C79	تلاش برای کاهش تضاد منافع	
C1-C11-C33-C68-C77	تلاش برای گسترش اخلاق حرفه‌ای	
C1-C11-C21-C25-C72-C73	رازداری	
C1-C2-C5-C7-C9-C10-C11-C15-C40-C41-C64	عضویت در تشکل‌های حامی محیط‌زیست	
C4-C11-C70-C73	گزارشگری عملکرد زیست‌محیطی	
C1-C5-C38-C49-C77-C78-C79	پاسخ‌گویی در قبال محیط‌زیست	
C1-C11-C12-C19-C28-C36	بهبود مستمر عملکرد زیست‌محیطی	

مقوله	کد اولیه	منبع
	ترویج فرهنگ محافظت از محیط زیست	C1-C11-C28-C33-C63-C66
	توجه به حقوق نسل های آینده	C1-C40-C41-C11-C38-C51-C61
	جلوگیری از تخریب منابع محیط زیست و انتشار آلاینده ها	C1-C41-C63-C67-C70-C59

گام ششم: کنترل کیفیت و تحلیل محتوا

در این گام، کیفیت مقوله ها و کدهای استخراج شده از مراحل قبل ارزیابی می شود. بدین منظور، برای ارزیابی پایایی مقوله های استخراجی از چهار معیار کمی ضریب هولستی، شاخص پی اسکات، شاخص کاپای کوهن و آلفای کرپیندروف استفاده شد (جدول ۸) تا قابلیت اعتبار، قابلیت انتقال، قابلیت تأیید و اطمینان پذیری بررسی شود.

جدول (۸) کنترل کیفیت

ضریب هولستی	شاخص پی اسکات	شاخص کاپای کوهن	آلفای کرپیندروف	مقدار
۰/۸۲۲	۰/۷۸	۰/۷۹	۰/۸۶	
۱۰۶				تعداد مقوله

گام هفتم: ارائه گزارش و یافته های مطالعه

در این مرحله از فراترکیب، یافته های حاصل از مراحل قبل ارائه می شوند. سپس، یافته های پژوهش طبقه بندی و به طور سازمان دهی شده و مرتب ارائه می شوند. تحلیل محتوا مرحله ای از فرایند اطلاعاتی است که از طریق آن، محتوای ارتباطات با استفاده از به کارگیری مجموعه ای از قوانین طبقه بندی شده و نظام دار تغییر و تبدیل می یابد و به صورت داده های خلاصه و قابل مقایسه درمی آید. با روش آنتروپی

شانون، پردازش داده‌ها در مبحث تحلیل محتوا بسیار قوی انجام می‌شود. در این پژوهش، ۱۰۶ عامل مؤثر بر اخلاق حرفه‌ای حسابدار به شرح جدول (۹) شناسایی و سپس، نتایج به روش آنتروپی شانون بررسی شدند.

گام‌های آنتروپی شانون انجام شده در این پژوهش به شرح زیر است:
گام ۱: ابتدا ماتریس تصمیم را تشکیل می‌دهیم. در ماتریس تصمیم، ستون‌ها معیارها و سطرها گزینه‌ها هستند.

$$X = [x_{ij}] = \begin{bmatrix} x_{11} & \cdots & x_{1m} \\ \vdots & \ddots & \vdots \\ x_{n1} & \cdots & x_{nm} \end{bmatrix}$$

گام ۲: ماتریس بالا باید به هنجار شود. بدین منظور، از روش نرمال‌سازی خطی استفاده می‌شود:

$$p_{ij} = \frac{x_{ij}}{\sum x_{ij}}$$

گام ۳: آنتروپی E_j به صورت زیر محاسبه می‌گردد:

$$E_j = -k \sum [p_{ij} \ln(p_{ij})]$$

و K به عنوان مقدار ثابت، به صورت زیر محاسبه می‌گردد که مقدار E_j را بین صفر و یک نگه می‌دارد:

$$k = \frac{1}{\ln(m)}$$

گام ۴: مقدار وزن W_j محاسبه می‌شود:

$$W_j = \frac{E_j}{\sum E_j}$$

بر مبنای این روش، مؤلفه‌ای که بیشترین وزن را دارد، بیشترین نقش را نیز در بین مؤلفه‌ها دارد. در جدول (۹) آنتروپی شانون مؤلفه‌ها آمده است.

جدول (۹) آنتروپی شانون

رتبه	Wj	Ej	کد
۲۱	۰/۰۱۱۷	۰/۰۱۱۳	عدم تعصب
۴۶	۰/۰۰۷۵	۰/۰۰۷۳	رعایت حیا و شرم و عفت
۱	۰/۰۲۰۸	۰/۰۲۰۱	اخلاص
۳۵	۰/۰۰۹۰	۰/۰۰۸۷	هدف‌گرایی
۸۲	۰/۰۰۶۰	۰/۰۰۵۸	شجاعت
۹۹	۰/۰۰۴۳	۰/۰۰۴۲	ساده‌زیستی
۳۵	۰/۰۰۹۰	۰/۰۰۸۷	احتیاط و دوراندیشی
۱۲	۰/۰۱۵۴	۰/۰۱۴۹	ایمان و توکل به خدا
۳۵	۰/۰۰۹۰	۰/۰۰۸۷	تعقل و تدبیر
۱۲	۰/۰۱۵۴	۰/۰۱۴۹	پرهیز از جانبداری
۴۶	۰/۰۰۷۵	۰/۰۰۷۳	پرهیز از حرص و طمع
۴۶	۰/۰۰۷۵	۰/۰۰۷۳	پرهیز از اسراف و تبذیر
۴۶	۰/۰۰۷۵	۰/۰۰۷۳	پرهیز از شتاب و کاهلی بی‌دلیل
۳۵	۰/۰۰۹۰	۰/۰۰۸۷	تعدادل در خوش‌بینی و بدبینی
۳۵	۰/۰۰۹۰	۰/۰۰۸۷	پرهیز از گزافه‌گویی
۴۶	۰/۰۰۷۵	۰/۰۰۷۵	پشتکار و جدیت
۴۶	۰/۰۰۷۵	۰/۰۰۷۳	متانت و استقامت
۱	۰/۰۲۰۸	۰/۰۲۰۱	درستکاری
۳	۰/۰۱۹۷	۰/۰۱۹۱	صداقت
۳	۰/۰۱۹۷	۰/۰۱۹۱	حسن تدبیر

رتبه	Wj	Ej	کد
۴۶	۰/۰۰۷۵	۰/۰۰۷۳	فروتنی و تواضع
۳۵	۰/۰۰۹۰	۰/۰۰۸۷	قاطعیت
۸۲	۰/۰۰۶۰	۰/۰۰۵۸	مهار خشم
۴۶	۰/۰۰۷۵	۰/۰۰۷۳	پرهیز از حسادت
۱۹	۰/۰۱۳۰	۰/۰۱۲۶	ارائه اطلاعات به طور منصفانه
۱۹	۰/۰۱۳۰	۰/۰۱۲۶	ارائه به موقع اطلاعات
۴۶	۰/۰۰۷۵	۰/۰۰۷۳	آگاهی مستمر و درک پیشرفت های فنی
۲۵	۰/۰۱۰۴	۰/۰۱۰۰	اطمینان دهی
۸۲	۰/۰۰۶۰	۰/۰۰۵۸	اعتباربخشی
۸۲	۰/۰۰۶۰	۰/۰۰۵۸	اعمال روش های غیرسوگیرانه
۴۶	۰/۰۰۷۵	۰/۰۰۸۳	تطابق کردار با گفتار
۳۵	۰/۰۰۹۰	۰/۰۰۷۸	انصاف در عمل
۴۶	۰/۰۰۷۵	۰/۰۰۷۳	دقت کافی در تهیه اطلاعات
۴۶	۰/۰۰۷۵	۰/۰۰۷۳	پرهیز از خودبینی
۳۵	۰/۰۰۹۰	۰/۰۰۷۸	پرهیز از دستکاری و حذف اطلاعات
۴۶	۰/۰۰۷۵	۰/۰۰۷۳	پرهیز از رشوه دادن و رشوه گرفتن
۱۲	۰/۰۱۵۴	۰/۰۱۴۹	پرهیز از افشای اطلاعات محرمانه
۴۶	۰/۰۰۷۵	۰/۰۰۷۳	پرهیز از پیش داوری
۸۲	۰/۰۰۶۰	۰/۰۰۵۸	پرهیز از فساد
۸۲	۰/۰۰۶۰	۰/۰۰۵۸	پرهیز از قبول هر نوع هدیه ، احسان و دلسوزی
۴۶	۰/۰۰۷۵	۰/۰۰۷۳	جلوگیری از نفوذ نابجای دیگران در قضاوت های حرفه ای
۴۶	۰/۰۰۷۵	۰/۰۰۷۳	تردید حرفه ای
۹	۰/۰۱۶۵	۰/۰۱۶۰	رعایت الزامات اخلاقی حرفه
۱۲	۰/۰۱۵۴	۰/۰۱۴۹	رعایت قوانین و مقررات حرفه

رتبه	Wj	Ej	کد
۳	۰/۰۱۹۷	۰/۰۱۹۱	رعایت رفتار حرفه‌ای
۴۶	۰/۰۰۷۵	۰/۰۰۷۳	انسجام و وحدت رویه
۳	۰/۰۱۹۷	۰/۰۱۹۱	حفظ استقلال حرفه‌ای
۸۲	۰/۰۰۶۰	۰/۰۰۵۸	حسن سابقه در سنوات خدمتی
۹	۰/۰۱۶۹	۰/۰۱۶۰	حفظ حیثیت حرفه‌ای
۴۶	۰/۰۰۷۵	۰/۰۰۷۳	حفظ منافع عمومی
۸۲	۰/۰۰۶۰	۰/۰۰۵۸	حفظ و رعایت جوانب کار
۸۲	۰/۰۰۶۰	۰/۰۰۵۸	تعهد و وفاداری به حرفه
۴۶	۰/۰۰۷۵	۰/۰۰۷۳	داشتن دید بلندمدت
۲۵	۰/۰۱۰۴	۰/۰۱۰۰	تلاش برای ارتقای دانش و مهارت حرفه‌ای
۲۵	۰/۰۱۰۴	۰/۰۱۰۰	صلاحیت و مراقبت حرفه‌ای
۴۶	۰/۰۰۷۵	۰/۰۰۷۳	آراستگی ظاهری
۸۲	۰/۰۰۶۰	۰/۰۰۵۸	نوع دوستی
۴۶	۰/۰۰۷۵	۰/۰۰۷۳	صراحت در بیان
۱۲	۰/۰۱۵۴	۰/۰۱۴۹	سازگاری
۳۵	۰/۰۰۹۰	۰/۰۰۸۷	صبر و حوصله
۱۲	۰/۰۱۵۴	۰/۰۱۴۹	وجدان کاری
۸۲	۰/۰۰۶۰	۰/۰۰۵۸	عمل به نظام شایسته‌سالاری
۳۵	۰/۰۰۹۰	۰/۰۰۸۷	همدلی و هم‌زبانی
۴۶	۰/۰۰۷۵	۰/۰۰۷۳	قدرشناسی
۴۶	۰/۰۰۷۵	۰/۰۰۷۳	اعتماد آفرینی
۲۵	۰/۰۱۰۴	۰/۰۱۰۰	احترام متقابل
۴۶	۰/۰۰۷۵	۰/۰۰۷۳	از خود گذشته‌گی
۴۶	۰/۰۰۷۵	۰/۰۰۷۳	استفاده از مشورت
۴۶	۰/۰۰۷۵	۰/۰۰۷۳	انتقادپذیری

رتبه	Wj	Ej	کد
۴۶	۰/۰۰۷۵	۰/۰۰۷۳	پاسخ گویی
۳۵	۰/۰۰۹۰	۰/۰۰۸۷	پرهیز از آزار دیگران
۲۵	۰/۰۱۰۴	۰/۰۱۰۰	پرهیز از دادن نسبت‌های ناروا
۴۶	۰/۰۰۷۵	۰/۰۰۷۳	پرهیز از تجسس در رفتار دیگران
۴۶	۰/۰۰۷۵	۰/۰۰۷۳	ترویج رقابت سالم
۴۶	۰/۰۰۷۵	۰/۰۰۷۳	تفویض اختیار
۸۲	۰/۰۰۶۰	۰/۰۰۵۸	تلاش برای جبران اشتباهات
۳۵	۰/۰۰۹۰	۰/۰۰۸۷	توجه به کرامت و شأن انسانی
۸۲	۰/۰۰۶۰	۰/۰۰۵۸	حسن خلق و خوش‌رویی
۸۲	۰/۰۰۶۰	۰/۰۰۵۸	حفظ حریم خصوصی افراد
۹۹	۰/۰۰۴۳	۰/۰۰۴۲	حق‌طلبی
۹	۰/۰۱۶۵	۰/۰۱۶۰	علاقه به کار
۳	۰/۰۱۹۷	۰/۰۱۹۱	رعایت عدالت
۱۲	۰/۰۱۵۴	۰/۰۱۴۹	وفای به عهد
۴۶	۰/۰۰۷۵	۰/۰۰۷۳	عفو و گذشت
۱۲	۰/۰۱۵۴	۰/۰۱۴۹	بی‌طرفی
۹۹	۰/۰۰۴۳	۰/۰۰۴۲	خودباوری
۲۱	۰/۰۱۱۷	۰/۰۱۱۳	واقع‌بینی
۲۵	۰/۰۱۰۴	۰/۰۱۰۰	مشارکت در تصمیم‌گیری‌های سازمان
۱۲	۰/۰۱۵۴	۰/۰۱۴۹	نظم و برنامه‌ریزی
۲۵	۰/۰۱۰۴	۰/۰۱۰۰	هماهنگی با اهداف سازمان
۴۶	۰/۰۰۷۵	۰/۰۰۷۳	ارائه خدمات در بالاترین سطح ممکن
۳۵	۰/۰۰۹۰	۰/۰۰۸۷	استفاده از تجربه و انتقال آن
۳	۰/۰۱۹۷	۰/۰۱۹۱	امانت‌داری
۱۲	۰/۱۵۴	۰/۰۱۴۹	پرهیز از سوءاستفاده از اموال و اطلاعات

رتبه	Wj	Ej	کد
			سازمان
۹	۰/۰۱۶۵	۰/۰۱۶۰	تسلط به قوانین ومقررات مرتبط
۳۵	۰/۰۰۹۰	۰/۰۰۸۷	تلاش برای کاهش تضاد منافع
۳۵	۰/۰۰۹۰	۰/۰۰۸۷	تلاش برای گسترش اخلاق حرفه‌ای در سطح سازمان
۳	۰/۰۱۹۷	۰/۰۱۹۱	شفافیت در ارائه اطلاعات
۳	۰/۰۱۹۷	۰/۰۱۹۱	رازداری
۲۵	۰/۰۱۰۴	۰/۰۱۰۰	بهبود مستمر عملکرد زیست محیطی
۲۵	۰/۰۱۰۴	۰/۰۱۰۰	ترویج فرهنگ محافظت از محیط زیست
۲۱	۰/۰۱۱۷	۰/۰۱۱۳	توجه به حقوق نسل‌های آینده
۲۵	۰/۰۱۰۴	۰/۰۱۰۰	جلوگیری از تخریب منابع محیط زیست و انتشار آلاینده‌ها
۲۵	۰/۰۱۰۴	۰/۰۱۰۰	عضویت در تشکل‌های حامی محیط زیست
۴۶	۰/۰۰۷۵	۰/۰۰۷۵	گزارشگری اطلاعات عملکرد زیست محیطی
۲۱	۰/۰۱۱۷	۰/۰۱۱۳	پاسخ‌گویی در قبال محیط زیست

نتیجه گیری

توجه به اخلاق و اصول اخلاقی که در هر جامعه با توجه به نوع فرهنگ آن جامعه تدوین گردیده است، یکی از عوامل موفقیت جامعه است. دامنه اخلاق در حد رفتارهای فردی تلقی می شود، اما رفتارهای فردی هنگامی که در جامعه یا نهادهای اجتماعی تسری پیدا می کنند، به نوعی به اخلاقی جمعی تبدیل می شوند و در فرهنگ جامعه ریشه می دوانند؛ به گونه ای که وجه غالب می یابند و جامعه را با آن ها می توان شناخت. هدف این پژوهش به کارگیری رویکرد فراترکیب برای شناسایی و بررسی معیارهای مؤثر بر اخلاق حرفه ای حسابدار متناسب با فرهنگ اسلامی کشور است.

بدین منظور، با استناد به یافته های پژوهش، پنج مقوله اصلی و ۱۰۶ مقوله فرعی با استفاده از روش تحلیل کیفی فراترکیب، از متون مقالات پیشین استخراج گردید و با استفاده از تحلیل آنروپی شانون بررسی شد. مقوله های اصلی استخراج شده عبارت اند از: ویژگی حرفه ای، فردی، اجتماعی، سازمانی و محیطی.

شواهد حاصل از این پژوهش، پشتوانه ای بر این مدعا فراهم می کند که مؤلفه هایی مانند اخلاص، صداقت، درستکاری، حسن تدبیر، امانت داری، رازداری، استقلال، رعایت رفتار حرفه ای، رعایت عدالت و شفافیت در ارائه اطلاعات، از بیشترین اهمیت در اخلاق حرفه ای حسابدار برخوردارند. همچنین، با استناد به نتایج به دست آمده از روش کمی آنروپی شانون، میزان اهمیت و تأکید پژوهش های گذشته بر شاخص های شناسایی شده مشخص شد.

نقش ویژگی های فردی در مباحث اخلاق بر کسی پوشیده نیست، اما تعامل دیگر جنبه های اخلاق حرفه ای تأثیرگذارتر است و باعث ارتقای ویژگی های فردی نیز می شود. لذا ویژگی های ارائه شده همچون ساختار پیوسته عمل می کنند و با یکدیگر مرتبط اند؛ در نتیجه، برنامه اخلاقی مناسب باید دربرگیرنده تمام این عوامل باشد. در این پژوهش سعی بر آن بوده است که با مطالعه و بررسی معیارهای مؤثر بر اخلاق

حرفه‌ای حسابدار، گامی در جهت ارتقای اخلاق حرفه‌ای و کارایی و اثربخشی آن برداشته شود. با وجود مطالعات مختلف و اقدامات فراوان برای نشان دادن اهمیت توسعه رفتار اخلاقی، تلاش چشمگیری در زمینه ارتقای اخلاق حرفه‌ای حسابدار در ایران صورت نگرفته است؛ شاید به این علت که توسعه اخلاق حرفه‌ای یک مفهوم مجرد نیست، بلکه مفهومی چندگانه است که عوامل متعددی مستقیم و غیرمستقیم بر آن تأثیر دارند.

این مسئله، زنگ خطری است برای جامعه تحقیقاتی حسابداری کشور؛ زیرا با توجه به حساسیت و اهمیت حرفه حسابداری، بررسی ابعاد اخلاقی در آن ضرورت دارد؛ بنابراین، با در نظر گرفتن اهمیت این موضوع، به مجامع حرفه‌ای مانند جامعه حسابداران رسمی و دیوان محاسبات پیشنهاد می‌شود با بررسی مطالعات انجام گرفته در این زمینه، اخلاق حرفه‌ای را در برنامه‌های آموزشی خود بگنجانند.

همچنین، به حسابداران پیشنهاد می‌شود به معیارهای اخلاقی شناسایی شده در این پژوهش توجه بیشتری داشته باشند؛ زیرا امروزه با توجه به حساسیت و اهمیت حرفه حسابداری، رعایت موازین اخلاقی و افزایش سطح اخلاق حرفه‌ای (بر اساس وضعیت اسلامی، فرهنگی و اجتماعی کشور) در این حرفه ضرورت دارد. به پژوهشگران نیز پیشنهاد می‌گردد با در نظر گرفتن معیارهای منتخب در پژوهش حاضر به بررسی زیربنای لازم و مسائل و مشکلات به کارگیری این معیارها در ایران پردازند.

کتابنامه

۱. ابراهیمی رومنجان، مجتبی، احد مخملباف و فاطمه زین‌الدینی میمند (۱۳۹۶)، «جایگاه اخلاق در علوم مالی»، فصلنامه اخلاق در علوم و فناوری، دوره ۱۲، ش ۱، ص ۱۰-۱۶.
۲. اسکندری، حسن (۱۳۹۱)، «اخلاق در حسابداری»، فصلنامه دنیای اقتصاد، ش ۶، ص ۸-۱۵.
۳. اکبری، پیمان، محسن عظیمی و زهرا علیزاده (۱۳۹۷)، «رابطه اخلاق حرفه‌ای، معنویت سازمانی و خلاقیت کارکنان»، فصلنامه اخلاق در علوم و فناوری، دوره ۱۳، ش ۴، ص ۶۲-۶۸.
۴. امانی دادگر، بابک، یونس بادآور نهندي و مهدی زینالی (۱۳۹۸)، «الگوی تقوا در حسابداری حوزه سلامت با تأکید بر نقش میانجی توسعه اخلاقی»، مدیریت بهداشت و درمان، دوره ۱۰، ش ۲، ص ۱۰۹-۱۲۲.
۵. احمدی، اقدس و محمد نظری‌پور (۱۳۹۹)، «بررسی اصول اخلاقی در حرفه حسابداری و حسابرسی»، چهارمین کنفرانس ملی پژوهش در حسابداری و مدیریت، تهران.
۶. احمدی، محمدرمضان، عبدالمجید آهنگری و محسن صالحی‌نیا (۱۳۹۸)، «مدل‌سازی سازه‌های مؤثر بر اخلاق حرفه‌ای حسابرسی با به‌کارگیری مدل‌سازی ساختاری-تفسیری از دیدگاه خبرگان حرفه»، حسابداری ارزشی و رفتاری، دوره ۴، ش ۸، ص ۲۸۱-۳۱۷.
۷. برادران حسن‌زاده، رسول، یوسف قنبری و محمدرضا برنا (۱۳۹۷)، «لزوم توسعه سنجه‌های مفاهیم اخلاقی در حسابداری و حسابرسی»، چشم‌انداز حسابداری و مدیریت، دوره ۱، ش ۱، ص ۱-۱۳.
۸. بزرگ‌اصل، موسی، حسین رجب‌دردی و امیررضا خانی‌ذلان (۱۳۹۷)، «رابطه اختلال شخصیت ضداجتماعی و تمایل به رفتارهای غیراخلاقی در دانشجویان حسابداری»، حسابداری سلامت، دوره ۷، ش ۲، ص ۱-۱۴.

۹. بنی‌مهد، بهمن و آرش گل‌محمدی (۱۳۹۶)، «بررسی رابطه میان جو اخلاقی و هشداری در مورد تقلب از طریق مدل گزارشگری اختیاری در حرفه حسابرسی ایران»، *حسابداری ارزشی و رفتاری*، دوره ۲، ش ۳، ص ۶۱-۸۶.
۱۰. بهشتی، یعقوب و رمضانعلی رؤیایی (۱۳۹۶)، «بررسی رابطه بین فلسفه اخلاق فردی و نگرش فرار مالیاتی»، *حسابداری ارزشی و رفتاری*، دوره ۲، ش ۴، ص ۲۴۷-۲۷۵.
۱۱. بیرجندی، حمید، احمد خدای پور و امید پورحیدری (۱۳۹۸)، «بررسی تأثیر اخلاق حرفه‌ای بر تردید حرفه‌ای حسابرس»، *حسابداری مدیریت*، دوره ۱۲، ش ۴۲، ص ۱۵-۲۶.
۱۲. پورحسن، سمیه (۱۳۹۷)، «مدل‌سازی رابطه بین سرمایه اجتماعی، سرمایه فرهنگی و اخلاق حرفه‌ای در شرکت‌های بازرگانی»، *فصلنامه اخلاق در علوم و فناوری*، دوره ۱۳، ش ۴، ص ۷۷-۸۵.
۱۳. پورعلی لاکلایه، محمدرضا و مینو موزری (۱۳۹۴)، «اخلاق حرفه‌ای در حسابداری و حسابرسی»، *دومین همایش ملی و دومین همایش بین‌المللی مدیریت حسابداری ایران*، همدان.
۱۴. ترچانی، محبوبه و سیدجواد مرتضوی (۱۳۹۸)، «نقش فرهنگ سازمانی بر اخلاق حرفه‌ای در سازمان‌ها»، *چهارمین کنفرانس ملی در مدیریت کسب و کار و بازرگانی*، تهران.
۱۵. تولایی، روح‌الله (۱۳۸۸)، «عوامل تأثیرگذار بر رفتار اخلاقی کارکنان در سازمان»، *فصلنامه علمی توسعه سازمانی پلیس*، دوره ۶، ش ۲۵، ص ۴۵-۶۴.
۱۶. ثقفی، علی، حلیمه رحمانی و افسانه رفیعی (۱۳۸۹)، «آموزش اخلاق حسابداری در دوره کارشناسی»، *فصلنامه اخلاق در علوم و فناوری*، دوره ۵، ش ۱، ص ۷-۱۸.

۱۷. حاجیها، زهره و علی راشکی گزنه (۱۳۹۶)، «رابطه اخلاق حسابداری با توان تصمیم‌گیری و رفتار مدیران»، *اخلاق در علوم و فناوری*، دوره ۱۲، ش ۲، ص ۱۵۵-۱۶۰.
۱۸. حاجیها، زهره و حسین رجب دری (۱۳۹۶)، «تأثیر اخلاق حرفه‌ای بر فرهنگ سازمانی مدرسان حسابداری»، *فصلنامه اخلاق*، دوره ۷، ش ۲۶، ص ۲۰۹-۲۲۹.
۱۹. حیاتی، مریم، محمود معین‌الدین و شهناز نایب‌زاده (۱۳۹۶)، «نقش ویژگی‌های جمعیت‌شناختی و وضعیت اخلاقی سازمان در قضاوت حسابداران»، *فصلنامه اخلاق در علوم و فناوری*، دوره ۱۲، ش ۱، ص ۱۲۱-۱۳۱.
۲۰. حیدرپور، فرزانه و حسین رجب دری (۱۳۹۶)، «رابطه اخلاق حرفه‌ای و ویژگی‌های شخصیتی سرمایه‌گذاران بورس اوراق بهادار»، *فصلنامه اخلاق در علوم و فناوری*، دوره ۱۲، ش ۲، ص ۱۶۱-۱۶۴.
۲۱. خیاط مقدم، سعید و سیده مهدیه طباطبایی‌نسب (۱۳۹۵)، «مؤلفه‌های اخلاق حرفه‌ای در مدیریت»، *فصلنامه اخلاق در علوم و فناوری*، دوره ۱۱، ش ۱، ص ۱۲۷-۱۳۶.
۲۲. دارابی، رویا، احمد مخملباف و فریبا هادی‌نیا (۱۳۹۷)، «جایگاه اخلاق در پیاده‌سازی استانداردهای بین‌المللی حسابداری»، *فصلنامه مطالعات نوین کاربردی در مدیریت، اقتصاد و حسابداری*، دوره ۱، ش ۱، ص ۴۹-۶۲.
۲۳. درخشان‌مهر، آرش، سعید جبارزاده کنگرلوئی، جمال بحری ثالث و حسن قلاوندی (۱۳۹۸)، «تحلیل روابط مؤلفه‌های اخلاق حرفه‌ای، رهبری اخلاقی، مسئولیت‌های اجتماعی با عملکرد حسابرسان مستقل»، *دانش حسابرسی*، دوره ۱۹، ش ۷۶، ص ۱۹۵-۲۳۰.
۲۴. درخشان‌مهر، آرش، سعید جبارزاده کنگرلوئی و جمال بحری ثالث (۱۳۹۷)، «تحلیل رابطه رهبری اخلاقی و عملکرد حسابرسان مستقل با نقش تعدیل‌کننده اخلاق حرفه‌ای»، *مدیریت سازمان‌های دولتی*، ش ۲۲، ص ۱۴۹-۱۵۸.

۲۵. دریایی، عباسعلی و اکرم عزیزی (۱۳۹۷)، «رابطه اخلاق، تجربه و صلاحیت حرفه‌ای حساب‌رسان با کیفیت حسابرسی (با توجه به نقش تعدیل‌کننده شک و تردید حرفه‌ای)»، *دانش حسابداری مالی*، دوره ۵، ش ۱، ص ۷۹-۹۹.
۲۶. دیانتی دیلمی، زهرا (۱۳۹۸)، *روش تحقیق کیفی و کمی در حسابداری*، تهران: عدالت نوین.
۲۷. رجب دری، حسین (۱۳۹۶)، «بررسی ارتباط عوامل مؤثر در تصمیم‌گیری اخلاقی اسلامی از دیدگاه حسابداران با استفاده از تکنیک دیمتل»، *اسلام و مدیریت*، دوره ۶، ش ۱۱، ص ۷۷-۹۸.
۲۸. رجب دری حسین، اعظم روستامیمندی و زیبا آسوده (۱۳۹۵)، «بررسی پایداری دانشجویان کارشناسی حسابداری به اخلاق حرفه‌ای»، *اخلاق*، دوره ۶، ش ۲۱، ص ۲۶۵-۲۹۲.
۲۹. رحمانی، حلیمه، حسین رجب دری و ابوطالب رسولی (۱۳۹۷)، «رابطه اخلاق حرفه‌ای مدیران بر سطح افشای اطلاعات مسئولیت‌پذیری اجتماعی»، *اخلاق در علوم و فناوری*، دوره ۱۳، ش ۳، ص ۱۰۱-۱۰۷.
۳۰. رحمانی، حلیمه و حسین رجب دری (۱۳۹۶)، «بررسی تأثیر اخلاق حرفه‌ای بر عملکرد سازمانی در مدیران صنعتی استان فارس»، *حسابداری ارزشی و رفتاری*، ش ۱، ص ۵۳-۷۶.
۳۱. رحیمی کاکلکی، مینا، بهاره بنی‌طالبی دهکردی و جمشید پیک فلک (۱۳۹۶)، «عوامل مؤثر بر رعایت اخلاق حرفه‌ای حسابداران»، *فصلنامه اخلاق در علوم و فناوری*، دوره ۱۲، ش ۱، ص ۷۵-۸۷.
۳۲. رؤیایی، رمضانعلی، فریدون رهنمای رودپشتی و حسین جباری (۱۳۸۸)، «تأثیر فرهنگ بر استنباط اخلاقی دانشجویان حسابداری»، *مدیریت فرهنگی*، دوره ۳، ش ۵، ص ۸۵-۱۰۱.

۳۳. زارعی، محمدامین و حسین کاظمی (۱۳۹۹)، «بررسی نقش اخلاق در حرفه حسابداری و گزارشگری مالی»، چهارمین کنفرانس ملی پژوهش در حسابداری و مدیریت، تهران.
۳۴. سپاسی، سحر و حسن حسنی (۱۳۹۶)، «رابطه باورهای معنوی با رفتار اخلاقی مدیران در گزارشگری مالی»، فصلنامه اخلاق در علوم و فناوری، دوره ۱۲، ش ۱، ص ۱۳۲-۱۴۲.
۳۵. سعیدی، معصومه سادات، علیرضا فقیهی، محمد سیفی و فائزه ناطقی، (۱۳۹۷)، «بررسی جایگاه اخلاق حرفه‌ای کارکنان و ارائه الگوی مطلوب توسعه آن»، فصلنامه رهبری و مدیریت آموزشی، ش ۱۲، ص ۱۰۷-۱۲۴.
۳۶. شفیع‌نیا، علی و مهرداد برهانی اصفهانی (۱۳۹۹)، «تأثیر آموزش‌های آکادمیک دانشگاهی بر رعایت اخلاق حرفه‌ای در حسابداری و حسابرسی»، دومین کنفرانس بین‌المللی نوآوری در مدیریت کسب‌وکار و اقتصاد، تهران.
۳۷. صالحی، تابنده (۱۳۹۵)، «رابطه اخلاق حرفه‌ای حسابرس و کیفیت حسابرسی»، فصلنامه اخلاق در علوم و فناوری، دوره ۱۱، ش ۳، ص ۷۷-۸۶.
۳۸. صمدی، فاطمه و حسین اسلامی مفیدآبادی (۱۳۹۸)، «تأثیر رعایت معیارهای اخلاق حرفه‌ای توسط کارگزاران بورس سهام بر تمایلات سرمایه‌گذاری افراد در بورس اوراق بهادار تهران»، نخستین همایش ملی مطالعات جدید در کارآفرینی و مدیریت کسب‌وکار، سمنان.
۳۹. طالب‌نیا، قدرت‌الله، حسین رجب‌دری و امیررضا خانی‌ذلان (۱۳۹۸)، «پیش‌بینی پاسخ‌گویی در حسابداران رسمی بر مبنای اخلاق حرفه‌ای»، فصلنامه اخلاق در علوم و فناوری، دوره ۱۴، ش ۱، ص ۱۰۳-۱۰۷.
۴۰. طالب‌نیا، قدرت‌الله و حسین رجب‌دری (۱۳۹۶)، «بررسی تأثیر اخلاق حرفه‌ای بر انگیزش کارکنان»، فصلنامه اخلاق، ش ۲۵، ص ۷۷-۱۰۳.

۴۱. عاطفی، مرجان و الهه برزگر (۱۳۹۶)، «رابطه اخلاق پولی و ادراک اخلاقی دانشجویان حسابداری با درک اقدامات تردید آمیز»، فصلنامه اخلاق در علوم و فناوری، دوره ۱۲، ش ۲، ص ۱۱۷-۱۲۶.
۴۲. عاقلی، میثم، فاطمه آجرلو و علی رستمی (۱۳۹۸)، «شناسایی موانع اخلاق گرایی در سازمان‌ها با رویکرد آمیخته»، فصلنامه علمی مدیریت سازمان‌های دولتی، دوره ۷، ش ۳ (پیاپی ۲۷)، ص ۴۵-۶۲.
۴۳. عبدلی، محمدرضا و عفت ابراهیمی (۱۳۹۶)، «عوامل مؤثر بر نگرش و شناخت اخلاق حسابداری»، فصلنامه اخلاق در علوم و فناوری، دوره ۱۲، ش ۱، ص ۱۰۱-۱۱۱.
۴۴. علیزاده، معصومه، بهناز مهاجران و علیرضا قلعه‌ای (۱۳۹۷)، «تحلیل کانونی رابطه بین مؤلفه‌های اخلاق حرفه‌ای و ابعاد سرمایه اجتماعی»، فصلنامه اخلاق در علوم و فناوری، دوره ۱۳، ش ۲، ص ۵۲-۶۰.
۴۵. عنابستانی، ندا و محمد عقیقی (۱۳۹۸)، «بررسی رابطه بین اخلاق حرفه‌ای حسابداری و تأثیر آن بر تصمیم‌گیری‌های درون و برون‌سازمانی»، ششمین کنفرانس بین‌المللی حسابداری-مدیریت و نوآوری در کسب و کار، تهران.
۴۶. فانی‌مقدم، سمانه و امیر غفوریان شاگردی (۱۳۹۸)، «بررسی رابطه بین اخلاق، تجربه و صلاحیت حسابرس بر کیفیت حسابرسی با در نظر گرفتن نقش تردید حرفه‌ای»، دومین کنفرانس ملی اندیشه‌های نوین در مدیریت کسب و کار، تهران.
۴۷. فخاری، حسین و حسین رجب‌دری (۱۳۹۷)، «بررسی رویکرد اخلاقی سردبیران و اعضای هیئت تحریریه نشریه‌های علمی پژوهشی حسابداری در انتشار مقاله در نشریه خودی»، دانش حسابداری مالی، دوره ۵، ش ۱، ص ۱-۲۴.
۴۸. فخری، علی و زهره حاجیها (۱۳۹۸)، «تأثیر اخلاق حرفه‌ای حساب‌رسان بر بهبود کارایی و ارتقای عملیات حسابرسی (مطالعه موردی: حساب‌رسان

- عضو جامعه حساب‌رسان رسمی ایران»، پژوهش و مطالعات علوم اسلامی، دوره ۱، ش ۶، ص ۳۲-۴۷.
۴۹. فرزین، فرشیده، بهاره بنی طالبی دهکردی و محمود بخشی نژاد (۱۳۹۷)، «ارتباط سازه‌های فردی و اجتماعی بر آموزش اخلاق حرفه‌ای حسابداری»، فصلنامه اخلاق در علوم و فناوری، دوره ۱۳، ش ۱، ص ۱۴۵-۱۵۳.
۵۰. فرزین، فرشیده، بهاره بنی طالبی دهکردی و محمود بخشی نژاد (۱۳۹۵)، «مقایسه اولویت‌بندی راهکارهای موضوعی - محتوایی و انگیزشی - ساختاری آموزش اخلاق حرفه‌ای حسابداری به دانش‌آموزان و دانشجویان رشته حسابداری از دیدگاه دبیران هنرستان و استادان دانشگاه»، حسابداری مدیریت، دوره ۹، ش ۲۹، ص ۱۱۱-۱۲۸.
۵۱. فریادی خسروشاهی، محسن (۱۳۹۸)، «اصول اخلاق حرفه‌ای در حسابداری و حسابرسی بر اساس تکنیک مفهوم‌نگاری»، دومین کنفرانس بین‌المللی مدیریت، مهندسی صنایع، اقتصاد و حسابداری، تفلیس، گرجستان.
۵۲. فیروزبخت، فرزاد (۱۳۹۹)، «بررسی و شناسایی ملاحظات اخلاقی در حرفه حسابداری»، ششمین کنفرانس بین‌المللی علوم مدیریت و حسابداری، تهران.
۵۳. قشقایی، علی و کیومرث بیگلر (۱۳۹۸)، «جایگاه حسابداری خلاقانه در بین حساب‌رسان ایران با تأکید بر آیین اخلاق و رفتار حرفه‌ای حسابرسی»، چشم‌انداز حسابداری و مدیریت، دوره ۲، ش ۲۰، جلد ۵، ص ۱۰۰-۱۱۳.
۵۴. کرمشاهی، بهنام و اعظمی، زینب (۱۳۹۷)، «رابطه بین اخلاق فردی، اخلاق حرفه‌ای حسابداران، جنسیت و تمکین مالیاتی»، اخلاق در علوم و فناوری، دوره ۱۳، ش ۱، ص ۹۱-۹۹.
۵۵. گلی، علی، علی خوزین، مجید اشرفی و آرش نادریان (۱۳۹۷)، «شناسایی مؤلفه‌های مسئولیت اجتماعی و اخلاق حرفه‌ای کارکنان (مطالعه موردی)»، فصلنامه رهبری و مدیریت آموزشی، دوره ۱۲، ش ۲ (پیاپی ۴۴)، ص ۱۸۷-۲۰۱.

۵۶. لاری دشت بیاضی، محمود، حمید خادم، امین رستمی و عباس لاری دشت بیاض (۱۳۹۶)، «رفتار اخلاقی حسابداران، تفاوت‌های بین عقاید و عمل»، فصلنامه مطالعات حسابداری و حسابرسی، دوره ۶، ش ۲۲، ص ۵۰-۶۹.
۵۷. محمدی، جمال و علی خوزین (۱۳۹۷)، «نقش به کارگیری زبان گزارشگری مالی توسعه‌پذیر (XBRL) در رعایت اخلاق حرفه‌ای»، فصلنامه اخلاق در علوم و فناوری، دوره ۱۳، ش ۴، ص ۱۴۰-۱۴۴.
۵۸. معینی کیا، مهدی، رامین غریب‌زاده، سلیم کاظمی و شیما غریب‌زاده (۱۳۹۸)، «تحلیل رابطه بین معنویت در محیط کار و فساد اداری: نقش میانجی اخلاق حرفه‌ای»، فصلنامه اخلاق در علوم و فناوری، دوره ۱۴، ش ۲، ص ۹۲-۹۸.
۵۹. میرقادری، سیدمجید (۱۳۹۷)، «بررسی نقش اخلاق حرفه‌ای در حسابداری و مدیریت مالی با تأکید بر جایگاه آموزش اخلاق حسابداری»، پژوهش‌های جدید در مدیریت و حسابداری، ش ۳۶، ص ۱۵-۳۸.
۶۰. نمازی، نویدرضا و حسین رجب دری (۱۳۹۸)، «بررسی تأثیر اخلاق حرفه‌ای بر بی‌طرفی و شیوه ارتباط با صاحب کار در حسابرسی»، نخستین کنفرانس ملی مدیریت، اخلاق و کسب‌وکار، شیراز.
۶۱. نمازی، محمد و حسین رجب دری (۱۳۹۷)، «اخلاق حرفه‌ای حسابرسی در ایران: تحلیل محتوا»، مطالعات تجربی حسابداری مالی، دوره ۱۵، ش ۵۹، ص ۱-۳۴.
۶۲. نمازی، محمد، حسین رجب دری و اعظم روستامیمندی (۱۳۹۶)، «تدوین الگوی توسعه پایدار اخلاق حرفه‌ای حسابداری»، فصلنامه اخلاق در علوم و فناوری، دوره ۱۲، ش ۴، ص ۷۰-۸۰.
۶۳. نمازی، محمد، حسین رجب دری و اعظم روستامیمندی (۱۳۹۶)، «بررسی تعداد و تحلیل محتوای مقاله‌های مرتبط با اخلاق حرفه‌ای حسابداری در ایران»، پیشرفت‌های حسابداری، دوره ۹، ش ۱، ص ۱۹۲-۲۲۶.

۶۴. نمازی، محمد و حسین رجب دری (۱۳۹۶)، «بررسی تعامل سازه‌های الگوی توسعه پایدار اخلاق حرفه‌ای حسابداری با استفاده از فن دیمتل»، فصلنامه پژوهش‌های حسابداری مالی، دوره ۹، ش ۲، ص ۷۱-۹۰.

۶۵. نمازی، محمد، حسین رجب دری (۱۳۹۷)، «تدوین سوگندنامه اخلاقی حسابداران ایران»، دوفصلنامه حسابداری ارزشی و رفتاری، دوره ۳، ش ۶، ص ۳۷-۶۴.

۶۶. نوبخت، یونس (۱۳۹۸)، «بررسی تولیدات علمی حوزه موضوعی اخلاق در حسابداری»، فصلنامه اخلاق در علوم و فناوری، دوره ۱۴، ش ۳، ص ۱۲۵-۱۳۲.

۶۷. یداللهی، اکرم (۱۳۹۹)، «نقش مدیریت اخلاق حرفه‌ای در حسابداری و عملکرد حسابرسی با تأکید بر آموزش اخلاق در حسابداری و حسابرسی»، دومین کنفرانس بین‌المللی مدیریت، تجارت جهانی، اقتصاد، دارایی و علوم اجتماعی، تهران.

68. Andrea Saltelli. (2020), Ethics of quantification or quantification of ethics? Centre for the Study of the Sciences and the Humanities (SVT), University of Bergen (UIB, Norway), and Open Evidence Research, Universitat Oberta de Catalunya (UOC), Barcelona, Spain Volume 116, 102509.

69. Baker, C.R. (2020), "Law Versus Ethics in Accounting", Baker, C.R. (Ed.) Research on Professional Responsibility and Ethics in Accounting (Research on Professional Responsibility and Ethics in Accounting, Vol.23, Emerald Publishing Limited, p.105-119.

70. Donald L. Ariail, Khayati, A. , Shawver, T. (2021), "Perceptions by employed accounting students of ethical leadership and political

skill: Evidence for including political skill in ethics pedagogy”,
Journal of Accounting Education, Vol. 55.

71. Dow- Kevin , E.Watson , M. W., Shea - Vincent , J.,& Kern , S
(2018), “An accounting ethics case from multiple perspectives”,
Journal of Accounting Education, p.63-75 .

72. Hunt–Shelby,D. (2019), “The ethics of branding, customer-brand
relationships, brand-equity strategy, and branding as a societal
institution”, *Journal of Business Research*, Vol. 95, p.408- 416.

73. Ismail, S. and Yuhanis,N.(2018), “Determinants of ethical work
behaviour of Malaysian public sector auditors”, *Asia-Pacific Journal
of Business Administration*, Vol. 10 No. 1, p. 21-34.

74. Kertarajasa, A.Y. Marwa,T. & Wahyudi, T. (2019), “The Effect
of Competence, The Effect of Competence, Experience,
Independence, Due Professional Care, And Auditor Integrity On Audit
Quality With Auditor Ethics As Moderating Variable”, *journal of
accounting finance and auditi*, p.80-99.

75. Nurlita Haeridistia, Agustin Fadjarenie. (2019), “The Effect Of
Independence, Professional Ethics & Auditor Experience On Audit
Quality”, *International Journal of Scientific & Technology Research*,
Vol. 8, No. 02, p.24-27.

76. Jakob Mökander & Luciano Floridi (2021), “Ethics Based
Auditing to Develop Trustworthy AI”, *Minds and Machines*, No. 31:
p.323–32.

77. Jimmy Leonardo Velandia Daza and Jasleidy Astrid Prada Segura. UNIMINUTO, Bogotá D. C., Colombia (2020), “Ethical Questions Raised by Public Accountants in Colombia Related to Tax Advice”, *International Conference on Finance, Economics, Management and IT Business*, p. 136-144.
78. Ramzi Benkraïema, Ali Uyarb Merve, Kilic Friedrich Schneiderd. (2021), “Ethical behavior, auditing strength, and tax evasion: A worldwide perspective”, *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*, Vol. 43.
79. Remišová, A., Lašáková, A. & Kirchmayer, Z. (2019), “Influence of Formal Ethics Program Components on Managerial Ethical Behavior”, *J Bus Ethics*, No. 160, p.151–166.
80. Roger, C. & Graham, Jared, A. (2018), Moore "The mitigation of high-growth-related accounting distortions after sarbanes-oxley", *Research in Accounting Regulation*, Vol. 30, No. 2, October 2018, p. 82-94.
81. Sandelowski M. Barroso J; Voils C.I. (2007), “Using qualitative metasummary to synthesize qualitative and quantitative descriptive findings”, *Research in Nursing & Health*, 30(1): p.99-111.
82. Tamara Poje & Maja Zaman Groff (2021), “Mapping Ethics Education in Accounting Research: A Bibliometric Analysis”, *Journal of Business Ethics*, DOI:10.1007/s10551-021-04846-9.
83. Vander kolk. (2018), “the integration of ethical considerations in management accounting textbooks”, *Accounting Education*, No. 4. p. 426-443.

84. West, A. & Buck 2by, S. (2018), “Ethics Education in the Qualification of Professional Accountants: Insights from Australia and New Zealand”, *Journal of Business Ethics*, p.1-20
85. Zoran Todorović. (2019), “Application of Ethics in the Accounting Profession with an Overview of the Banking Sector”, *Journal of Central Banking Theory and Practice*, 7(3): p.139-158.

References

1. Ahmadi, Aqdas and Nazaripour, Mohammad. (2019), A Study of Ethical Principles in the Accounting and Auditing Profession, *Fourth National Conference on Research in Accounting and Management*, Tehran.
2. Ahmadi, Mohammad Ramazan, Ahangari, Abdolmajid and Salehinia, Mohsen. (2018), "Modeling structures affecting auditing professional ethics using structural-interpretive modeling from the perspective of professional experts", *Value and Behavioral Accounting*, Vol. 4, No. 8, p. 281-317.
3. Atefi, Marjan and Barzegar, Elahe (2016), "The Relationship between Monetary Ethics and Ethical Perception of Accounting Students with Understanding Doubtful Actions", *Ethics in Science and Technology Quarterly*, 12 (2), p.117-126.
4. Abdoli, Mohammad Reza and Ebrahimi, Effat. (2016), "Factors affecting the attitude and knowledge of accounting ethics", *Ethics in science and technology*, 12 (1), p.101-111.
5. Akbari, Peyman; Azimi, Mohsen and Alizadeh, Zahra. (2017), "The Relationship between Professional Ethics, Organizational Spirituality and Employee Creativity", *Ethics in Science and Technology Quarterly*, 13 (4), p. 62-68.
6. AndreaSaltelli (2020), Ethics of quantification or quantification of ethics? Centre for the Study of the Sciences and the Humanities (SVT), University of Bergen (UIB, Norway), and Open Evidence Research, Universitat Oberta de Catalunya (UOC), Barcelona, Spain Volume 116, 102509.
7. Alizadeh, Masoumeh; Mohajeran, Behnaz and Ghaleei, Alireza. (2017), "Focal analysis of the relationship between the components of professional ethics and the dimensions of social capital", *Ethics in Science and Technology Quarterly*, 13 (2), p.52-60.
8. Amani Dadgar, Babak; Badavar Nahandi, Younos and Zeinali, Mehdi. (2018), "The model of piety in health accounting with emphasis on the mediating role of moral development", *Health Management*, 10 (2), p.109-122.
9. Anabestani, Neda and Aghighi, Mohammad. (2018), "Investigating the relationship between accounting professional ethics and its impact on internal and external organizational decisions", *Sixth International Conference on Accounting-Management and Business Innovation*, Tehran.
10. Aqeli, Meysam; Ajourlou, Fatemeh and Rostami, Ali. (2018), "Identifying barriers to ethics in organizations with a mixed approach", *Scientific Quarterly of Management of Government Organizations*, Vol. 7, No. 3 (27th consecutive), p. 45-62.
11. Baker, C.R. (2020), "Law Versus Ethics in Accounting", Baker, C.R. (Ed.) *Research on Professional Responsibility and Ethics in Accounting* (Research on Professional Responsibility and Ethics in Accounting, Vol. 23), Emerald Publishing Limited, p.105-119.
12. Baradaran Hassanzadeh, Rasoul; Ghanbari, Yousof and Borna, Mohammad Reza. (2017), "The need to develop metrics of ethical concepts in accounting and auditing", *Accounting and Management Perspectives*, 1 (1), p. 1-13.
13. Bozorg Asl, Moses; Rajabudri, Hussein and Khanizlan, Amir Reza. (2017), "The relationship between antisocial personality disorder and the tendency to immoral behaviors in accounting students", *Health Accounting*, 7 (2), p. 1-14.
14. Bani Mahd, Bahman and Gol Mohammadi, Arash. (2016), "Investigating the Relationship between Ethical Atmosphere and Alert on Fraud through the Optional Reporting Model in the Iranian Auditing Profession", *Journal of Value and Behavioral Accounting*, 2 (3), p.86-61.
15. Beheshti, Yaghoub and Royaei, Ramazan Ali. (2016), "Investigating the Relationship between the Philosophy of Individual Ethics and the Attitude of Tax Evasion", *Journal of Value and Behavioral Accounting*, 2 (4), p. 247-275.
16. Birjandi, Hamid; Khodamipour, Ahmad and Pourheidari, Omid. (2018), "Investigating the Impact of Professional Ethics on Auditor's Professional Doubt", *Journal of Management Accounting*, 12 (42), p. 15-26.
17. Darabi, Roya; Makhmal Baf, Ahmad and Hadi Nia, Fariba. (2017), "The place of ethics in the implementation of international accounting standards", *Quarterly Journal of New Applied Studies in Management, Economics and Accounting*, 1 (1), p.62-49.
18. Dianati Deilami, Zahra (2018), *Qualitative and quantitative research methods in accounting*, Tehran: Edalat Novin.
19. Donald L. Ariail, Khayati, A. , Shawver,T. (2021), "Perceptions by employed accounting students of ethical leadership and political skill: Evidence for including political skill in ethics pedagogy", *Journal of Accounting Education*, Vol. 55.
20. Dow- Kevin , E. Watson , M. W., Shea - Vincent , J. & Kern , S. (2018), "An accounting ethics case from multiple perspectives", *Journal of Accounting Education*, p.63-75 .

21. Derakhshanmehr, Arash; Jabbarzadeh Kangarloui, Saeed; Bahri Sales, Jamal and Qalavandi, Hassan. (2018), "Analysis of the relationship between the components of professional ethics, ethical leadership, social responsibilities and the performance of independent auditors", *Auditing knowledge*, 19 (76), p.195-230.
22. Derakhshanmehr, Arash; Jabbarzadeh Kangarloui, Saeed and Bahri Sales, Jamal. (2017), "Analyzing the relationship between ethical leadership and the performance of independent auditors with the moderating role of professional ethics", *Management of Government Organizations*, 22, p.158-149.
23. Daryaei, Abbas Ali and Azizi, Akram. (2017), "Relationship between ethics, experience and professional competence of auditors with audit quality (considering the moderating role of professional skepticism)", *Financial Accounting Knowledge*, 5 (1), p.99-79.
24. Ebrahimi Romanjan, Mojtaba; Makhmalbaf, Ahad and Zayn al-Dini Meymand, Fatemeh. (2016), "The place of ethics in financial sciences", *Quarterly Journal of Ethics in Science and Technology*, 12 (1), p. 10-16.
25. Eskandari, Hassan. (2011), "Ethics in Accounting", *World Economy Quarterly*, 6, p. 8-15.
26. Fani Moghadam, Samaneh and Ghafourian Shagardi, Amir.(2018), "Investigating the Relationship between Auditor Ethics, Experience and Competence on Audit Quality Considering the Role of Professional Doubt", *Second National Conference on New Thoughts in Business Management*, Tehran.
27. Fakhari, Hussein and Rajab Dori, Hussein. (2017), "A study of the ethical approach of editors and editorial board members of accounting scientific-research journals in publishing an article in their own journal", *Knowledge of Financial Accounting*, 5 (1), p.1-24.
28. Fakhri, Ali and Hajiha, Zohreh. (2018), "The Impact of Auditors' Professional Ethics on Improving the Efficiency and Promotion of Audit Operations (Case Study: Auditors, Members of the Iranian Society of Certified Auditors)", *Journal of Research and Studies in Islamic Sciences*, 1 (6), p.32-47.
29. Farzin, Farshideh; Bani Talebi Dehkordi, Bahareh and Bakhshi Nejad, Mahmoud. (2017), "The Relationship between Individual and Social Structures in Teaching Accounting Professional Ethics", *Quarterly Journal of Ethics in Science and Technology*, 13 (1), p. 145-153.
30. Farzin, Farshideh; Bani Talebi Dehkordi, Bahareh and Bakhshinejad, Mahmoud. (2015), "Comparison of prioritizing thematic-content and motivational-structural solutions for teaching accounting professional ethics to accounting students from the perspective of vocational teachers and university professors", *Management Accounting*, 9 (29), p.111-128.
31. Faryadi Khosroshahi, Mohsen. (2018), "Principles of Professional Ethics in Accounting and Auditing Based on Conceptualization Technique", *2nd International Conference on Management, Industrial Engineering, Economics and Accounting*, Tbilisi, Georgia.
32. Firoozbakht, Farzad.(2019), "Review and Identification of Ethical Considerations in the Accounting Profession", *Sixth International Conference on Management and Accounting Sciences*, Tehran.
33. Goli, Ali; Khozin, Ali; Ashrafi, Majid and Naderian, Arash. (2017), "Identifying the components of social responsibility and professional ethics of employees (case study)", *Quarterly Journal of Leadership and Educational Management*, 12 (2), p.187-2011.
34. Jakob Mökander & Luciano Floridi (2021), "Ethics Based Auditing to Develop Trustworthy AI", *Minds and Machines* (2021), 31: p.323–32.
35. Jimmy Leonardo Velandia Daza and Jasleidy Astrid Prada Segura. UNIMINUTO, Bogotá D. C., Colombia (2020), "Ethical Questions Raised by Public Accountants in Colombia Related to Tax Advice", *International Conference on Finance, Economics, Management and IT Business*, p. 136-144.
36. Hajiha, Zohreh and Rashki Gozneh, Ali. (2016), "The relationship between accounting ethics and decision-making power and managers' behavior", *Ethics in Science and Technology*, 12 (2), p.155-160.
37. Hajiha, Zohreh and Rajab Dori, Hossein. (2016), "The Impact of Professional Ethics on the Organizational Culture of Accounting Instructors", *Ethics Quarterly*, 7 (26), p. 209-229.
38. Hayati, Maryam; Moinuddin, Mahmoud and Nayebzadeh, Shahnaz. (2016), "The role of demographic characteristics and ethical status of the organization in the judgment of accountants", *Quarterly Journal of Ethics in Science and Technology*, 12 (1), p.121-131.
39. Haidarpour, Farzaneh and Rajab Dori, Hossein. (2016), "The Relationship between Professional Ethics and Personality Traits of Stock Exchange Investors", *Quarterly Journal of Ethics in Science and Technology*, 12 (2), p.161-164.
40. Hunt – Shelby, D. (2019), "The ethics of branding, customer-brand relationships, brand-equity strategy, and branding as a societal institution", *Journal of Business Research*, Volume 95, p.408- 416.
41. Ismail, S. and Yuhanis, N. (2018), "Determinants of ethical work behaviour of Malaysian public sector auditors", *Asia-Pacific Journal of Business Administration*, Vol. 10, No. 1, p. 21-34.

42. Karamshahi, Behnam and Azami, Zeinab. (2017), "The relationship between individual ethics, accountants' professional ethics, gender, and tax compliance", *Ethics in Science and Technology*, Vol. 13, No. 1, p. 91-99.
43. Kertarajasa, A.Y. Marwa, T., & Wahyudi, T. (2019), "The Effect of Competence, The Effect of Competence, Experience, Independence, Due Professional Care, And Auditor Integrity On Audit Quality With Auditor Ethics As Moderating Variable", *Journal of Accounting Finance and Audit*, p.80-99.
44. Khayat Moghadam, Saeed and Tabatabai Nasab, Seyedeh Mahdieh. (2015), "Components of professional ethics in management", *Ethics in Science and Technology Quarterly*, 11 (1), p.127-136.
45. Lari Dasht Bayazi, Mahmoud; Khadem, Hamid; Rostami, Amin and Lari Dasht Bayaz, Abbas. (2016), "Ethical Behavior of Accountants Differences Between Ideas and Practice", *Quarterly Journal of Accounting and Auditing Studies*, 6 (22), p.69-50.
46. Mohammadi, Jamal and Khozin, Ali. (2017), "The role of the XBRL language in professional ethics", *Ethics in Science and Technology*, 13 (4), p.140-144.
47. Moeini Kia, Mehdi; Gharibzadeh, Ramin; Kazemi, Salim and Gharibzadeh, Shima. (2018), "Analyzing the Relationship between Spirituality in the Workplace and Corruption: The Mediating Role of Professional Ethics", *Ethics in science and technology*, 14 (2), p.92-98.
48. Mirqaderi, Seyed Majid. (2017). "Investigating the role of professional ethics in accounting and financial management with emphasis on the position of accounting ethics education", *New research in management and accounting*, 36, p.15-38.
49. Namazi, Navidreza and Rajab Dori, Hossein. (2018), "Investigating the Impact of Professional Ethics on Impartiality and Customer Relationship in Auditing", *First National Conference on Management - Ethics and Business*, Shiraz.
50. Namazi, Mohammad and Rajab Dori, Hussein. (2017), "Professional Ethics of Auditing in Iran: Content Analysis", *Empirical studies of financial accounting*, 15 (59), p.34-1.
51. Namazi, Mohammad; Rajab Dori, Hossein and Rustamimandi, Azam. (2016), "Developing a Model for Sustainable Development of Accounting Professional Ethics", *Ethics in Science and Technology Quarterly*, 12 (4), p.70-80.
52. Namazi, Mohammad; Rajab Dori, Hossein and Rustamimandi, Azam. (2016), "Review of the number and content analysis of articles related to accounting professional ethics in Iran", *Journal of Accounting Advances*, 9 (1), p.192-226.
53. Namazi, Mohammad and Rajab Dori, Hussein. (2016), "Investigating the Interaction of the Structures of the Model of Sustainable Development of Accounting Professional Ethics Using Fan Dimetel", *Quarterly Journal of Financial Accounting Research*, 9 (2), p.71-90.
54. Namazi Mohammad, Rajab Dori Hussein. (2017), "Compilation of an ethical oath for Iranian accountants", *Two Quarterly Journal of Value and Behavioral Accounting*, 3 (6), p.37-64.
55. Nobakht, Younes. (2018), "A study of scientific productions in the subject area of ethics in accounting", *Ethics in science and technology*, 14 (3), p.125-132.
56. Nurlita Haeridistia, Agustin Fadjarenie. (2019), "The Effect Of Independence, Professional Ethics & Auditor Experience On Audit Quality", *International Journal of Scientific & Technology Research*, Vol. 8, No. 02, 8, p.24-27.
57. Pourhassan, Somayeh. (2017), "Modeling the Relationship between Social Capital, Cultural Capital and Professional Ethics in Business Companies", *Ethics in Science and Technology Quarterly*, 13 (4), p. 77-85.
58. Pour Ali Laklayeh, Mohammad Reza and Mozari, Minoo. (2014), "Professional Ethics in Accounting and Auditing", *the Second National Conference and the Second International Conference on Management and Accounting in Iran*, Hamedan.
59. Qashqaei, Ali and Bigler, Kiomers. (2018), "The position of creative accounting among Iranian auditors with emphasis on ethics and professional behavior of auditing", *accounting and management perspective*, 2 (20), 5, p.100-113.
60. Rajab Dori, Hussein. (2015), "Investigating the Relationship between Factors Affecting Islamic Ethical Decision Making from the Viewpoint of Accountants Using Demetel Technique", *Journal of Islam and Management*, 6 (11), p.77-98.
61. Rajab Dori Hossein, Azam Roustamimandi, Asoudeh Ziba. (2016), "A Study of Accounting Students' Adherence to Professional Ethics", *Ethics*, Vol. 6, No. 21, p. 265-292.
62. Ramzi Benkraima, Ali Uyarb Merve, Kilicc Friedrich Schneider (2021), "Ethical behavior, auditing strength, and tax evasion: A worldwide perspective", *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*, Vol. 43.
63. Rahmani, Halima; Rajabudri, Hussein and Rasooli, Aboutaleb. (2017), "The relationship between managers' professional ethics and the level of disclosure of social responsibility information", *Ethics in science and technology*, Vol. 13, No. 3, p. 101-107.

64. Rahmani, Halimeh and Rajab Dori, Hossein. (2016), "Investigating the effect of professional ethics on organizational performance in industrial managers of Fars province", *Value and Behavioral Accounting*, No. 1, p. 53-76.
65. Rahimi Kakalki, Mina; Bani Talebi Dehkordi, Bahareh va Peyk Falak, Jamshid. (2016), "Factors affecting the observance of professional ethics of accountants", *Quarterly Journal of Ethics in Science and Technology*, 12 (1), p.75-87.
66. Royaei, Ramazan Ali; Roodpashti guide, Fereydoun and Jabbari, Hossein. (2008), "The effect of culture on the moral inference of accounting students", *Journal of Cultural Management*, 3 (5), p.101-85.
67. Remišová, A., Lašáková, A. & Kirchmayer, Z (2019), "Influence of Formal Ethics Program Components on Managerial Ethical Behavior", *J Bus Ethics*, 160, p.151–166.
68. Roger, C. & Graham, Jared, A. (2018), Moore "The mitigation of high-growth-related accounting distortions after sarbanes-oxley", *Research in Accounting Regulation*, Vol. 30, No. 2, p. 82-94 .
69. Saghafi, Ali; Rahmani, Halimeh and Rafiei, Afsaneh. (2009), "Teaching accounting ethics in undergraduate course", *Quarterly Journal of Ethics in Science and Technology*, 5 (1), p. 7-18.
70. Samadi, Fatemeh and Islami Mofidabadi, Hossein. (2018), "The effect of observance of professional ethics standards by stock exchange brokers on individuals' investment tendencies in Tehran Stock Exchange", *the first national conference on new studies in entrepreneurship and business management*, Semnan.
71. Sepasi, Sahar and Hassani, Hassan. (2016), "The Relationship between Spiritual Beliefs and the Ethical Behavior of Managers in Financial Reporting", *Ethics in Science and Technology*, 12 (1), p.132-142.
72. Saeedi, Masoumeh Sadat; Faqihi, Alireza; Seifi, Mohammad and Nateghi, Faezeh. (2017), "Investigating the position of employees' professional ethics and presenting a favorable model for its development", *Quarterly Journal of Leadership and Educational Management*, No. 12, p. 107-124.
73. Shafieinia, Ali and Borhani Esfahani, Mehrdad. (2019), "The Impact of Academic Academic Education on Professional Ethics in Accounting and Auditing", *2nd International Conference on Innovation in Business Management and Economics*, Tehran.
74. Salehi, Tabandeh (2015), "The Relationship between Auditor Professional Ethics and Audit Quality", *Journal of Ethics in Science and Technology*, 11 (3), p.77-86.
75. Sandelowski M. Barroso J; Voils C.I. (2007), "Using qualitative metasummary to synthesize qualitative and quantitative descriptive findings", *Research in Nursing & Health*, 30(1): p.99-111.
76. Tarchani, Mahboubeh and Mortazavi, Seyed Javad (2018), "The Role of Organizational Culture on Professional Ethics in Organizations", *Fourth National Conference on Business and Business Management*, Tehran.
77. Talibnia, ghodratoalah; RajabDori, Hossein and Khani Zalan, Amir Reza. (2018), "Predicting Accountability in Certified Public Accountants Based on Professional Ethics", *Ethics in Science and Technology Quarterly*, 14 (1), p.103-107.
78. Talibnia, Qudratullah and Rajab Dori, Hussein. (2016), "Investigating the effect of professional ethics on employee motivation", *Ethics Quarterly*, No. 25, p. 103-77.
79. Tamara Poje & Maja Zaman Groff (2021), "Mapping Ethics Education in Accounting Research: A Bibliometric Analysis", *Journal of Business Ethics*, DOI:10.1007/s10551-021-04846-9.
80. Tavalai, Ruhollah. (2008), "Factors affecting the ethical behavior of employees in the organization", *Journal of Police Organizational Development*, 6(25), p.45-64.
81. Vander kolk. (2018), "the integration of ethical considerations in management accounting textbooks", *Accounting Education*, No. 4, p. 426-443.
82. West, A. & Buck 2by, S. (2018), "Ethics Education in the Qualification of Professional Accountants: Insights from Australia and New Zealand", *Journal of Business Ethics*, p.1-20 .
83. Yadolahi, Akram. (2019), "The Role of Professional Ethics Management in Accounting and Auditing Performance with Emphasis on Ethics Training in Accounting and Auditing", *2nd International Conference on Management, World Trade, Economics, Finance and Social Sciences*, Tehran.
84. Zarei, Mohammad Amin and Kazemi, Hossein. (2019), "Investigating the Role of Ethics in the Accounting and Financial Reporting Profession", *Fourth National Conference on Research in Accounting and Management*, Tehran.
85. Zoran Todorović. (2017), "Application of Ethics in the Accounting Profession with an Overview of the Banking Sector", *Journal of Central Banking Theory and Practice*, 7(3): p.139-158.